መበል 29 ዓመት ቁ.7 ሰንበት 8 መስከረም 2019 ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 ገጽ 3 ገጽ 4 ገጽ 7 ገጽ 8

“ቋንቋይ ሓሊፋስ ቋንቋ’ዚ
ኣድማስ ፈሊጣ”

ፈረንሳ፡ ብሕቡእ ንደገ ክዉሰዳ

....

መልእኽቲ ሚኒስትሪ ትምህርቲ

....

ምስ ወ/ሮ ዛይድ
ተስፋማርያም

ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ 325 ኣባላት ኣመሪቑ

ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ናብ
ናሚብያ ኣምሪሓ

ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ፡ ንዓመትን
መንፈቕን ኣብ ማእከል መሰልጠኒ
ሓይሊ ባሕሪ -ደንጎሎ ከምህሮም ዝጸንሐ
325 ኣባላት፡ ትማሊ 7 መስከረም
ኣመሪቑ።
እዚ ካብ ጥሪ 2018 ጀሚሩ ንኣዘዝትን
ስታፋትን ዝተዋህበ ስልጠናታት፡ ብ21
ዓውድታት ኮይኑ፡ ምሕደራ ጸጋ-ሰብ፡
ንብረትን ፕሮጀክትን፡ ቶፖግራፍያዊ
ካርታን ኖቲካል ናቪጌሽንን ቻርትን፡

ስ/
ኣ
ቤ
ል

በ
ረ
ኸ
ት

ጂፒኤስን ራዳርን፡ ምድላው ጀላቡን
መራኽብን ንስርሒታት፡ ምሕደራ
መራኽብን ጀላቡን፡ ስረት ኣብ ባሕሪ
እለሻን ድሕነትን፡ ከምኡ’ውን ቋንቋ
ዓረብን እንግሊዝን ካልእ ምስ’ቲ ሞያ
ዝኸይድ ዓውድታትን ዘጠቓለለ እዩ።
ኣብ’ቲ ናይ መመረቕታ ስነ-ስርዓት፡
ጠቕላሊ ሓለቓ ስታፍ ሓይልታት
ምክልኻል ኤርትራ፡ ጀነራል ፍሊጶስ
ወልደዮውሃንስ ኣብ ዘስምዖ ቃል፡

እገዳ ይለዓል እምበር - ስትራተጂያዊ
ኣገዳስነት ናይ ኤርትራ ኣብ ቦታኡ
ከምዘሎ፡ ፖለቲካዊ ምትሕልላኻትን
ቁርቁስ ሓያላን ሓይልታትን ኣብዚ ከባቢ
ክሳብ ዘሎ ክቕጽል ምዃኑ ኣገንዚቡ።
በዚ ሕጂ ተረኺቡ ዘሎ ናይ ሰላም
ኣንፈት ከይተዛነና፡ ተፈጢሩ ንዘሎ ናይ
ሰላም መድረኽ ከም መንጠሪ ባይታ
ተጠቒምና ብዝለዓለ ደረጃ ክንሰርሕ፡
ክንመሃርን ክንውደብን መድረኻዊ

ሓላፍነት ከምዘሎና እውን ኣስሚሩሉ።
ሓለቓ ስታፍ ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ
ኮሎኔል መልኣከ ተኽለማርያም ድማ፡
እዞም ናይ ነዊሕ ዓመታት ተመኩሮ
ዘለዎም ኣባላት፡ ኣገዳስነቱ ተራእዩ
እዋናዊ ስነ-ፍልጠታዊ ትምህርቲ
ከም እተዋህቦም ብምሕባር፡ ድምር
ፍልጠቶምን ተመኩሮኦምን ናብ ግብራዊ
ስራሕ ክትርጐም ልዑል ትጽቢት ከም
ዝግበረሎም ኣዘኻኺሩ።

ኣዛዚ ማእከል ስልጠና ሓይሊ ባሕሪ
ካፕቴን ኤፍሬም ተስፋይ ብወገኑ፡
እቲ ስልጠና ብቐንዱ፡ ወተሃደራዊ
ብቕዓትን ድልውነትን ኣባላት ሓይሊ
ባሕሪ ኤርትራ ንምብራኽን ኣብ መንጎ
ኣባላት ተመኩሮ ናይ ምልውዋጥ ባይታ
ንምፍጣርን ዝዓለመ ምንባሩ ሓቢሩ።
ኣብ’ቲ ስነ-ስርዓት ሚኒስተራት፡ ኣዘዝቲ
ሰራዊት፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ካልኦት
ዕዱማት ኣጋይሽን ተረኺቦም ነይሮም።

ኣብ ኩሉ ጽላታትን ከባቢታትን
ክሰላሰል ዝጸንሐ ልምዓታዊ
መደባት - ብናህሪ ንምስጓም፡
ውህደትን ምምልላእን ክድንፍዕ፡
ኣመሓዳሪ ዞባ ጋሽ-ባርካ ኣቶ
ኣብርሃ ጋርዛ ጸዊዑ።
ብ5 መስከረም፡ ምስ ሓለፍቲ
ኣካላት መንግስትን ግንባርን
ከምኡ’ውን ኣባላት ባይቶን
ሃገራውያን ማሕበራትን ናይ’ቲ
ዞባ ኣብ ዘካየዶ ርክብ፡ ኣቶ ኣብርሃ፡
ማሕበረ-ቁጠባውን ባህላውን
ጸጋታት ኣብ ግምት ኣትዩ፡
መንግስቲ ገዚፍ ወፍሪ ክገብረሉ
ከምዝጸንሐ፡ ንትግባረ’ቶም መደባት
ድማ፡ ህዝቢ፡ ሰራሕተኛታትን
ተመሃሮን በብዝጥዕሞም ተወዲቦም
ተሳታፍነቶም ከዕዝዙ ተላብዩ።
ልምዓታዊ መደባት - ቀንዲ
ዕላማኡ ኣብ መነባብሮ ህዝቢ
ዓይነታዊ ምምሕያሽ ንምምጻእ

ናይ ኣሰራርሓ ውህደት ክድንፍዕ፡ ኣመሓዳሪ ዞ/ጋሽ-ባርካ ጸዊዑ
ምዃኑ ዝሓበረ ኣቶ ኣብርሃ፡ ምስ
ዘሎ ስግኣታት ክሊማን ምስፍሕፋሕ
ምድረ-በዳነትን፡ ኣብ ምግራብን
ምዕቃብ ማይን ሓመድን ዝለዓለ

ስ/
ኣ
ካ
ል

መ

ብ
ራ
ህ
ቱ

ጠመተ ከምዝግበር ገሊጹ።
ኣብ መስርሕ ዝርከቡን ዝተቛረጹን
ፕሮጀክትታት ንምዝዛም፡ ምስ መደባት
መኸተ ልምዓት ዞባ ብምትእስሳር

ክድፋኣሉ ምዃኑ እውን ሓቢሩ።
ተሳተፍቲ፡ ንኹለን ኣብ’ቲ ዞባ
ዝነጥፋ ኣካላት መንግስቲ ዘወሃህድን
ሽርክነት ዘማዕብልን ኣሰራርሓ

ክተኣታቶ፡ ዝተወጠነ መደባት
ልምዓት ክትግበር - መሳለጥያታት
ክቕረብ ዝብልን ካልእን ርእይቶታት
ኣቕሪቦም።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 2

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ሊድያ ስልጣን
ሳምራዊት መለስ

ለይ-ኣውት

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም
ቍ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ኤርምያስ ገብረልዑል
ሺሃብ ኣርኣያ
ቍ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ. 200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ሰማያዊት ሓይለኣብ
ቤተልሄም ታደሰ
ትንሱእ ፍስሃየ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ዳየሪ ዳየሪ 8

መስከረም

19 ሕዳር 2010 (ኣስመራ)

ምስ ጓል ተስፋይ ተራኺብና ተሓጐሲ
ዳየሪየይ። ጽዑቕን ዘይብረሃካን ስራሕ
ተዋሂቡና ብምንባሩ፡ ንዝዀነ ሰብ
ክረክብ ግዜ ኣይነበረንን። እንተደለኹ’ውን
ብድኻም ምኽኣል ስኢነ እገድፎ። ጓል
ተስፋይ ዘይከም ካልኦት ኦፊሰይ’ያ
ትመጽኣኒ። ካብ ዘይንራኸብ ኣዋርሕ
ኣሕሊፍና ነበርና። ናፊቐያ’የ ቀንየ።
እተን ኵሉ ግዜ ቅድመይ ዝጐንፋኣ
መሳርሕተይ፡ እንታይ በዲለናኣ እንድዒ
ኣይፍተዋኣን እየን። ተታሓሒዝና
ክንወጽእ እንከለና እትኸዶ ኣካይዳ
ኣብ ኮረድዮ ስራሕና ጥራይ’የ ዝርእዮ።
ክትመጽኣኒ እንከላ ዝናፈቕኩዎ ስሓቕ
ይምለሰኒ፣ ዝነበረኒ ድኻምን ስልቻወን
ሽዑ’ዩ ዝስወር። ለንቅነ ክትመጽኣኒ
ብሂገያ እየ። ዝበዝሐ ግዜ ናይ ልበይ
ክናፍቓ እንከለኹ’የ ዝረኽባ። ሓደ
መዓልቲ፣ “ክናፍቐኪ እንከለኹ ኣጋጣሚ
ግድን’የ ዝረኽበኪ፡” ኢለያ።

“እሞ ምሳኻ ቈጸራ ምግባር
ኣይየልየንን’ዩ ዝሓወይ፣ ጥራይ ናፍቐኒ፡
” ኢላትኒ። ተቛጺርና ዝተራኸብናለን
መዓልታት ዉሑዳት እየን። ኣብቲ
ብዙሕ ትመጻኒ፡ ኣስመራ ኮፍ ክትብል
እንከላ ይኸዳ’የ።

ብፊተይ ርእሳ ኣምሪሓ ምስ ተቐልቀለት
ልበይ ፈግ ኢላ፣ እናተፈለጠኒ ሓጐስ
ተዛሕወኒ። ሕቝፍ ኣቢለ እናሰዓምኩዋ፡
ትርኢታ ምልዋጡ የሕሰበኒ ነይሩ።
ብዙሕ ዝሕተት ሕቶታት ከም ጋሻ
ዉሕጅ ዓፍዓፍ እናበሉ ተለዓሉኒ። ዝዀነ
ከይበልኩ ግን፡ “በጃኻ’ለካ ካብዚ ኣዉጻኒ፡
” በለትኒ። ምስ ስራሕና ገለ ሕማም
ኣለዋ። ከም ኣመለይ ከላልያ ኣሃዱ ምስ
በልኩ መሪሕትኒ ወጸት።

ከመይላ ሸኲራ ሓፍተይ፣ ድንጽዉ
ኢሉኒ “ኣንቲ!” በልኩዋ።

“ስቕ ጥራይ በል፡”

ኣፈይ ኣታሚመ፣ ኣብ ርእሲ ምግራም

ዳየሪ

- ምግራም ተወሰኸኒ። ጓል-ተስፋይ ነብሳ
ኣልዒላ፡ ተሸዃዂራ፡ ወጃሃላይ ምዃን
ገዲፋ ጓል መሲላ፣ ምሒር ቆንጅያ። ሻሂ
እናሰተና ጕዳይ ጥዕናናን ቤተ-ሰብናን
ተሓታቲትና፡ ኵሉ ከም ቀደሙ’ዩ ዘሎ።
ኣመላልስኣን ትሓተኒ ዝነበረትን ግን
ብሓቂ ሓዲሱኒ ጸጸኒሐ የስግል ነይረ።
ኣዘረርባኣ ዋዒኡ ኣጥፊኡ ረዚኑን
በርቲዑን። ጸጸኒሐ ንስሓቕ ኣድሂቡለይ።

“ኣበይ ቀኒኺ?”

“ዓዲ!”

“እንታይ ነይሩ?”

“ተሃድሶ! ማይ-ጨሎት! ሰብ ምዃን
ኣብዩኒ ነይሩ፡” በለትኒ። ኣነ ከኣ ኣስቅጥ!
ተዓኒደ ምጥማት ጥራይ። ዘይከም ካልእ
እዋን ኣነ ሰማዒ ኰይነ፣ ንሳ ከኣ መዳሪት፡
መዓዲት፡ መሃሪት ኰይና። ጽቡቕ ገይራ
ክትጥምተኒ ከላ ሕፍረት ይስመዓኒ
ነይሩ። ከምዚ ኣብ ቅድሚ ኣደኻ
ዝህልወካ ሕፍረት። ስራሕ ተረሲዑ ክልተ
ሰዓት ኣዕሊልና። ጓል ተስፋይ ከምዚ
ኰይና ክርእያ ተሓጒሰ፣ ንነብሰይ ግን
ሓዚነላ። “ኣንቲ ሳራ እንታይ ክትረኽቢ
ዘይትማልእኒ!” ኢለያ።

ኣጠማምታይ ኣስተዉዒላትላ፣

“ኣገሪመካ ምሽ!” ምስ በለትኒ፡ ብዛዕባ
ምግራም ዘዕለልናዮ ትዝክሮዶ ትኸዉን
ኢለ ሓሲበ። ከመይ ድያ ኰይና፡ ሎሚ
ቋንቋይ ሓሊፋስ ቋንቋ’ዚ ኣድማስ’ያ
ፈሊጣ ዘላ።

“ስማዕ! እዚ ዘለኻዮ ቦታ ንባዕሉ ሎሚዶ
ጽባሕ እናበለ ንመዋእል ተጠሚሩ፡
ንዓኻ’ውን ሰሚርካ’ሎ፡” በለትኒ። ስራሕና
ኣብ ርእሲኡ ኣሽሓት ሰባት ዘቐምጥ
ኮንኵሪት’ዩ ተደብዲቡ። ካብ ቀደም’ዩ
ነይሩ ከምኡ ኢሉ። ሳራ ግን ነቲ ኣብ
ልዕለይ ውሽጢ ርእሰይ ዝነበረ
ኮንኵሪት ኣመሳሲላቶ ምህላዋ
ይፈልጥ’የ። ሳራ ቅጭን!

ምስ ተፈላለና ዓው ኢላ፣
“ቅንይ’ለ ሓደ ብስራት
ክነግረካ ክመጽእ’የ፣
እንተዀነ ብስራትካ ይቕድም ይኸውን።”
እዚ ናይ ሎሚ’ውን ዓቢ ብስራት’ዩ።
ቅንይ ኢላ እንታይ ብስራት ከተምጻለይ
ትኽእል ትኸውን? ኢለ ኣይሓሰብኩን።
ተወዲኡ’ዩ! ቅንይ ኢላ ከኣ ካልእ ብስራት
ከም ተምጻለይ ይፈልጥ ኣለኹ። ብዓቢኡ
ግን ኣነ እንታይ ብስራት ከጽንሓላ’የ
ከሕስበኒ ዊዒሉ።

ዮናታን ሰ.

ኣን ፍራንክ (1929-1945)

ሰሉስ 13 ሓምለ 1943

Dear Kitty!

ብዘይ ናይ ባባ ፍቓድ ንዱዘል
ክዛረቦ ኣይደለኹን። ዱዘል ደስ
እናበሎ ነታ ክልቴና ንሰርሓላ
ጠረጴዛ ኣብ ሰሙን ክልተ ግዜ

(ካብ ሰዓት 4፡00 ክሳብ 5፡30 ናይ
ምሸት) ክጥቀመላ ከፍቅደለይ’የ
ክሓቶ። ካብ ሰዓት 2፡00 ክሳብ
4፡30 ናይ ምሸት መዓልታዊ
ይሰርሓላ እየ። ድሕሬኡ ግን
ኣንኳይዶ እታ ጠረጴዛ፡ እታ
ክፍሊ’ውን ኣይትብጻሓንን እያ።
ኣብዛ ኵልና ንእከበላ ክፍሊ’ውን
ሓንቲ ጠረጴዛ ኣላ፣ ኵልና ስለ
ንእከበላ፡ ኣብኡ ኴንካ ክስራሕ
ኣይከኣልን’ዩ፣ ዋጭዋጭ’ዩ። ባባ ከኣ ኣብኣ ኮፍ ምባል’ዩ ዝፈቱ።

ስለዚ ሕቶይ ምኽንያታዊ ኰይኑ ስለ ዝረኸብኩዎ፡ ነዛ ሕቶይ ብትሕትና ኣቃሚመ ንዱዘል ኣስሚዐዮ። እዚ ዝተማህረ ዱዘል እንታይ’ሉ መሊሱለይ መስለኪ፡ “ኖኖ!”። በቃ! ሕርቃን ዘለዋ ኖኖ፣ ተዋሪደ። ምኽንያት ናይዛ “ኖኖ” ዝበላ ክነግረኒ ሓቲተዮ።

“ኣነ’ውን ክሰርሕ እየ። ኣብ ናይ ምሸት እንተ ዘይሰሪሐ መዓስ ክሰርሕ ይኽእል። ዕዮይ ክዉድእ ኣለኒ፣ እንተዘይኮነ ክጅምሮ ኣይነበረንን ማለት’ዩ። ስራሕኪ መዓስ ትሰርሒ ኢኺ “ክሰርሕ” ትብልኒ። ኣየናይ’ዩ ስራሕ ትብልዮ ዘለኺ፡ ምሕንጣጥን ምንባብን ዲኺ ስራሕ ቈጺርኪዮ? በሊ ኵሉ ሳዕ ክጥቀመላ እየ። ኣይትረኽብያን ኢኺ፡” ኣብዛ እዝነይ ደርደረለይ። ኣነ ከኣ፡ “ሚስተር ዱዘል! ኣነ ስርሐይ ጥዑይ ገይረ’የ ዝሰርሕ፣ ናይ ምሸት ካልእ ዝሰርሓሉ ቦታ ስለ ዘየለ ደጊምካ ሕሰበሉ፡” ኢለዮ። ዝተገፍዐት ኣን ነዘን ዘይሕጕሳት ቃላትን ነቲ ምሁር ዶክተርን ሕቘኣ ሂባቶም ወጸት። ንኣን ከም ምቕልልትን ሕዉስትን ወሲደያ፡ ንዱዘል ከኣ ገና ዘይተማህረ ናይ ቀደም ሰብ።

ኣጋ ምሸት ንፒም ምስ ዱዘል ዝተባህልናዮ ነጊረዮ። ነዛ ጕርፍጥ ብኸመይ ንፈትሓ ተዘራሪብና። ፒም ቀስ እናበለ ይጸልወኒ ኣሎ። ዳሕራይ እንታይ ከም ዝገብር ምስ ነገርኩዎ፣ “ክሳብ ጽባሕ በዛ ኣርእስቲ ኣይትዛረብዮ፡” ኢሉኒ። ዝሃበኒ መልሲ ምዉሓጥ ኣብያትኒ ንንፋስ ሂበያ። ዱዙል ካብ መኣዲ ክሳብ ዝትስእ ተጸበኹዎ።

“ሚስተር ዱዘል! እታ ናይ ዓንተቦይ ደጊምና ክንዘራረበላ ኣይደለኻን መስለኒ፣ ግን ከም ትለዓል ክገብር’የ፡” ምስ በልኩዎ በታ ጽብቕቲ ፍሽኽታ ተቐበለኒ። “ኣነ ኵሉ ሳዕ ክንዘራረበሉ ይደሊ’ኳ እንተዀንኩ፡ እዚ መዕለቢኡ ዝረኸበ ጉዳይ’ዩ፡” በለኒ።

ዱዘል እንተዘይኮልፈኒ ክልፍልፍ ምወዓልኩ። “መጀመርታ ኣብዚ ክትመጺ እንከለኺ እዛ ክፍሊ ንክልቴና ክትከውን’ያ ተመዲባ። ናይ ንግሆ ንዓኺ ናይ ምሸት ንዓይ ኢልና ምመቐልናያ። ኣነ ግን ክንድኡ ኣይሓተትኩን፡” ዱዘል መርፍእ ከም ዝተወግአ ብሕርቃን ዘሊሉ ብምትሳእ፣ “ኣብዚ ብዛዕባ መሰላትኪ ክትዛረቢ ኣይትኽእልን ኢኺ። ሽዑ’ኸ ናበይ’የ ክኸይድ ደሊኽኒ? ወይ ንሚስተር ቫን ዳን ኣብዚ ቦሎፎን ሓንቲ መጽንሒ ክፍሊ ስርሓለይ ክብሎ ኣለኒ። ጥቓኺ ምቕራብ ሽግር’ዩ ኵሉ ግዜ። እዚ ትብልዮ ማርጎት ሓፍትኺ ክትብሎ ጽቡቕ ነይሩ። እንተትሓተኒ ኣይምነጸግኩዋን። እንተ ንስኺ ግን…።።” ምስ በለ ናብ እምነተይ፡ ምሕንጣጥን ምንባብን ሰጊሩ። ኣን ንካልኣይ ግዜ ተዋሪዳ፣ ከም ዘይተሰመዓ ግን ንዱዘል ክውድእ ተጸብያቶ። “ንስኺ ስስዕቲ ኢኺ። ክሳብ ድላይኪ ትረኽቢ ንኵሉ ሰብ ናብ ሓደ ኵርናዕ ከተጸግዕዮ ኣይጽገመክን። ኣን ፍራንክ ብሰንኪ ሚስተር ዱዘል ሓሚቓ ከይበሃል ኢለ እንተዘይኰይነ ነዛ ጠረጴዛ ኣይምሓደግኩዋን።” ዓቕለይ ጸጸኒሑ እናተጸንቀቐ ከደ። ቡኛ ጌርኪ ገጹ ገስምዮ፣ ንሱን ሓሶቱን ኣብ መሬት ስጥሕዮም መጽዩኒ ነይሩ። “ርግእ በሊ ኣን! ከምዚኦም ዓይነት ሰባት ኣብ ዘይሸጣንካ’ዮም ዘዉድቑኻ፡” ኢለ ኣህዲአያ።

ዝበሃል ኢሉ ምስ ወደአ ወዲ ሓምሳን ኣርባዕተን ዶክተር ዝተሓዋወሰ ናይ ሕርቃንን ዓወትን ስምዒቱ ሒዙ ነዛ ክፍሊ ገዲፉዋ። ናብ ባባ እናጐየኹ ከይደ ነታ ኣቐዲመ ዝጀመርኩሉ ዛንታ ናተይን ዱዘልን ዛዚመሉ።

Anne Frank Diaries

ካብ ዙርያ ዓለም

ኣንታ ቀላሚጦስ
ጨናፍርካ ዝለመዐ
ጫፋትካ ንጸሓይ ዝቐረበ
ግርማኻ
ቀው’ለ

ጠሚተስ ረብሪበ።

እትምርቀፎ ንላዕላይ ሰማይ
ከተርክባዶ ደለኻ ንጸሓይ?
ነነንይ....
ነነይ....

ኣብቲ ጽላልካ ኰይነስ
ምንቅስቓስካ ‘ዕዘቦ
ኣመና ፈትየዪስ
ነነይካ እስዕቦ

ሓያል ንፋስ እንክመጽእ
ከም ትወድቕ ትደንን

ደኺሙ ክሳዕ ዝሃድእ

እንተ ኣነ ግን ዘየትክል
በብዝመጽአ እኽምበል

ተዓብዚበካ’ሞ ተመራሚረ
ተኸቲለካ’ሞ ስርሐይ ‘ለ
ለካ ምሽባብካ

ልዕሊ ጥራይ መዓስ ኰይኑ
ንታሕቲ’ውን ከምኡ’ዩ ነይሩ።

ሱ.ተ. /ሚያዝያ 2006/

ቀላሚጦስ

ጆርናል “ቋንቋይ ሓሊፋስ ቋንቋ’ዚ ኣድማስ ፈሊጣ”

ኣን ፍራንክ ካብ ስርዓት ናዚ ብምህዳም ምስ
ስድራኣ ካብ ዝተወለደትላ ፈረንሳ ናብ ሆላንድ
ግዒዛ። ሆላንድ’ውን ብምትሓዛ ንኵሎም
ኣይሁዳዉያን ጻዉዒት ሞት ነበረ። ኣቦኣ
ምስጢራዊት ክፍሊ ብምድላው ከም ዝሕብኡ’ኳ
እንተገበረ፡ ብጥቆማ ግን ተታሒዞም። ኣን
12 ዓመት ከይመልአት ኣብታ ዉሻጠ እኳ
እንተተዓብጠት፡ ቀጻሊ ትጽሕፍን ተንብብን
ነይራ። ኣን ኣብ ዝተኣሰረትሉ መዓስከራት’ውን
ብርሃና ኣይቀሃመን። ኣብ መጋቢት 1945 ከኣ ሞት ኣርከበታ። ኣቦኣ ንዳየሪኣ ዓቂቡዎ ጸኒሑ ምስ ኣሕተሞ፡ ኣብ ዓለም ካብ ዘለዉ ዝበለጹ ዳየሪታት ኰይኑ። እቲ “ዋላ ድሕሪ ሞት ክነብር’የ ዝደሊ፡” ዝበለቶ ከኣ ሰመረላ።

ኣን ትደልያ ዝነበረት ጠረጴዛ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 3

ብዝን ካብትን

ሳልማን ስራጅ

ካብ ፈረንሳ ኣስታት ሚእቲ ዝዀና
ሳሬት ብሕቡእ ከውጽእ ዝፈተነ
ፖላንዳዊ ኣብ ኤሪፖርት ብሰበ-ስልጣን
ግምሩክ ከም እተታሕዘ ኣገልግሎት
ዜና ፍራንስ ፕረስ ሓቢሩ። ንሱ ነተን
38 ዓበይትን 50 ንኣሽቱን ዝዀና
ሳሬት ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ሳንጣ
ኣብ ውሽጢ ክዳውንቱ ኣእቲዩ ካብታ
ሃገር ከውጸአን ኣብ ዝፈተነሉ እዋን’ዩ
ተታሒዙ።

ደንማርክ ኣሰር ካልኦት ሃገራት
ብምስዓብ ኣብ ምርኢት ሰርከስ ዘገልግሉ
ዝነብሩ ኣርባዕተ ሓራምዝ ናጻ ክልቀቑ
ሓቲታ። ብመሰረት ሓበሬታ ሚኒስትሪ
ሕርሻን ሃብቲ ዓሳን ደንማርክ፡ ነቶም
ሓራምዝ ብ1.6 ሚልዮን ዶላር
ብምዕዳግ’ዩ ዋናታቶም ከምዝለቁዎም
ክግበር።
እንስሳ ዘገዳም ንምርኢት ሰርከስ
ምጥቃም ብዝምልከት ኣብ ብዙሓት
ሃገራት ዝተፈላለየ ርእይቶ’ኳ እንተሃለወ፡
ዴንማርክ ኣንጻሩ ካብ ዝጣበቓ ሃገራት

ኣብ ዓለም ብዓይነቱ ፍሉይ ዝዀነ
ውድድር ኣረነ ኣብ ብሪጣንያ ተኻዪዱ።
ኣብቲ ኣብ ምብራቕዊ ክፋል ብሪጣንያ
ዝተኻየደ ውድድር፡ ልዕሊ 200 ኣረነ
ዝተሳተፉ ክዀኑ ከለዉ፡ ካብኦም እቶም
ናብ ናይ መወዳእታ ውድድር ማለት ቮላታ
ዝበጽሑ 13 ጥራሕ ኢዮም።
ዋናታት ናይቶም ኣረነ ኣብ ጣውላ ምስ

ፕረሲደንት ቦሊቭያ ኢቮ ሞራለስ
ኣብ ጫካታት ኣማዞን ዘጋጠመ ባርዕ
ንምቍጽጻር ኣብ ዝግበር ዘሎ ጻዕሪ ብኣካል
ተሳቲፉ። ንሱ ኣብቲ ብወገን ቦሊቭያ ኣብ
ዘሎ ጫካታት ኣማዞን ኣብ ዘጋጠመ ባርዕ
ሓዊ ኣብ ዝተሳተፈሉ እዋን ካብ ብጾቱ
ንገለ እዋን ከምዝጠፍአ ተሓቢሩ።
ፕረሲደንት ሞራለስ ድሕር’ቲ ፍጻመ
ንጋዜጠኛታት ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ “ዝሓለፈ
ለይቲ ሓደ ቅያ ገጢሙና። ንሰዓት
ዝኣክል ተጠፋፊእና ድሕሪ ምጽናሕ
ድማ ሳላ ሰራዊት ክንራኸብ ክኢልና”
ክብል እናሰሓቐ ተዛሪቡ። ንሱ ካብ ብጾቱ

እቲ ፖላንዳዊ ኣብ
ቀይዲ ዝኣተወ ዘይሕጋዊ
ነገር ብምግባሩ’ዩ። ኣብ
ፈረንሳ ከም ሳሬትን
ዕንቅርቢትን ዝኣመሰሉ
ለመምቲ ብሕጋዊ ኣገባብ
ምውጻእ ፍቑድ ምዃኑ’ዩ
ኮምሽን ምክልኻል እንስሳ
ዘገዳም እታ ሃገር ዝገልጽ። ይኹን
እምበር ኣብ ፈረንሳ ጕድኣት

ፈረንሳ፡ ብሕቡእ ንደገ ክውሰዳ ዝተሓስባ

ሳሬት ተታሒዘን

ከይወርዶም ፍሉይ ምክትታል
ዝግበረሎም ካልኦት ዓይነት ሳሬት
ከምዘለዉ ይፍለጥ።

ዝበዝሐ ፊደላት ዘለዎም ቃላት

እንግሊዘኛ

ሓንቲ ኢያ። ኣብታ ሃገር
ኩሎም ዓይነት እንስሳ
ዘገዳም ንምርኢት ሰርከስ
ከየገልግሉ ዝኽልክል
መምርሒ ብወግዒ
ንምውጻእ ድማ ባይቶ
ክዘራረበሉ ምዃኑ
መራኸቢ ብዙሃን እታ
ሃገር ሓቢረን።
እቶም ካብ ዋናታቶም ናጻ ዝልቀቑ
ሓራምዝ ዘድሊ ክንክን እናተገብረሎም
ኣብ መካነ እንስሳ ኢዮም ክቕመጡ።

ደንማርክ - ሓራምዝ ንምርኢት ሰርከስ ከየገልግሉ ትኽልክል

ኣብ ዝጠፍኣሉ እዋን
“ኣበይ ኣለኹም” ኢሉ
ክጽውዕ ብተደጋጋሚ’ዩ
ተሰሚዑ።
እቲ መንቀሊኡ
ዛጊት ዘይተፈልጠ
ኣብ ጫካታት ኣማዞን
ዘጋጠመ ባርዕ፡ ብዘይካ
ምብራስ ኣግራብ ኣብቲ
ጫካ ኣብ ልዕሊ ዝነበሩ
እንስሳ ዘገዳም’ውን ብርቱዕ ሃስያ’ዩ
ኣውሪዱ።
ነቲ ባርዕ ንምጥፋእ ዝተኻየደ ወፍሪ

ፕረሲደንት ቦሊቭያ ኣብ ምጥፋእ ባርዕ ጫካ ኣማዞን ይሳተፍ

ኣቐመጡዎም እቲ ናብ ጫፍ ናይቲ ጣውላ
ዝበጽሕ ኣረነ’ዩ ተዓዋቲ ዝኸውን። ኣረነ
ኣዝዩ ቀስ ኢሉ ዝኸይድ እንስሳ ብምዃኑ
ነቲ ውድድር ክሳብ መወዳእታ ንምክታታል
ሓያል ትዕግስቲ ዝሓትት’ዩ ነይሩ። ካብቲ
ውድድር ዝተረኽበ ኣታዊ ድማ ግብረ-
ሰናይ ማሕበራት ንምሕጋዝ ከምዝውዕል
ኣዳለውቲ ናይቲ መደብ ገሊጾም።

ኣብ ብሪጣንያ ውድድር ኣረነ

ተኻዪዱ

ብሰንኪ ሓንቲ ቓል 15 ሽሕ ዶላር

ካሕሳ ዝኸፈለ መገዲ ኣየር ካናዳ

ኣብ ካናዳ ዝነብሩ
ክልተ ፈረንሳውያን
ሰብ ሓዳር ኣብ
ነፋሪት ዝተጻሕፈ
ሓበሬታ እንተላይ
ብቛንቋ ፈረንሳ
ዘይምዃኑ ኣብ ልዕሊ
መንገዲ ኣየር ካናዳ
ክሲ ብምምስራት
15 ሽሕ ዶላር
ካሕሳ ተቐቢሎም።
ንሳቶም ኣብ ልዕል’ቲ መንገዲ ኣየር
ክሲ ዝመስረቱ፡ ኣብ መዕጠቒ መንበር
ብእንግሊዘኛ ኣልዕሎ (Lift) ዝብል
ቃል - እንተላይ ብቛንቋ ፈረንሳ
ብዘይምጽሓፉ’ዩ።
እቶም ፈረንሳውያን ብተወሳኺ
ኣብታ ነፋሪት ብእንግሊዘኛ ዝተጻሕፉ

ከም Exit ከምኡ’ውን Warning
ዝብሉ ቃላት ብቛንቋ ፈረንሳ ካብ
ዝተጻሕፈ ትርጕሞም ይዓብዩ
ብዝብል ምኽንያት’ውን ጥርዓን
ኣቕሪቦም ነይሮም። ቤት ፍርዲ

. ካብ ሂወት እቲ 10 ሚእታዊት ኣብ ልዕለኻ ዘጋጥም ክኸውን ከሎ፡ እቲ 90 ሚእታዊት ድማ ንስኻ እትህቦ ግብረ መልሲ ኢዩ።

. ካብ ዘለኻዮ ጀምር፡ ዘለካ ተጠቐም፡ ክትገብሮ እትኽእል ድማ ግበር።

. ሓደ ነገር ክሳዕ እትጅምሮ ዘይከኣል’ዩ ዝመስል።
. ትማሊ እንድሕር ወዲቕካ ሎሚ ተንስእ።
. ንኽትዕወት ድሌት ኣገዳሲ’ኳ እንተዀነ፡ ልዕሊ ኹሉ ግን ዘለካ ቅሩብነት’ዩ።

. ኣብ ሓደ ዕላማ ምብጻሕ፡ ናብ ካልእ ዕላማ ዝወስድ መበገሲ ኢዩ።

ጥቕስታት ሎሚ

. ኣብ መርሳ ዘላ ጀልባ
ድሕነት ኣለዋ። እንተዀነ ጀልባ
ንኸምኡ ኣይተሰርሐትን።

(ጆን ሸድ)
. እቲ ናብ ዓወት
ዝወስድ ቀዳማይ ስጕምቲ
ናይቲ ዘለኻዮ ኩነት እሱር
ዘይምዃን ኢዩ።

(ማርክ ካይነ)
. እቲ ሕቶ መን
ይገድፈኒ ዘይኰነ፡ መን’ዩ ደው
ዘብለኒ ኢዩ።

(ኣይን
ራንድ)
. ኩሉ ግዜ ብተመስጦ
ተጐዓዝ፡ ሓቂ ድዩ ሓሶት ግን
ነብስኻ ኣይትሕተታ።

(ዲፓክ
ቾብራ)
. ኣብ ነፍስ-ወከፍ
ዘፍርሓካ መዓልቲ ሓደ ነገር
ግበር።

(ኢሎነር ሩዝቨልት)

መን እንታይ ኢሉ?

ኣብ ዓለም ብእንስሳ ዘገዳም ተሓጊዝካ
ዝግበር ሰርከስ ክልኩል ዝዀነለን ሃገራት
ኣስታት 40 ክዀና ከለዋ፡ ካብኣተን
እተን 19 ሃገራት ኤውሮጳ ኢየን።

ሓያል’ኳ እንተዀነ፡ ብፍላይ ኣብ ዝሓለፈ
ሰሙን እቲ ባርዕ እናሰፍሐ ከምዝኸደ
ኣገልግሎት ዜና ፍራንስ ፕረስ ገሊጹ።

ሓደ ህንዳዊ በዓል ስልጣን ኩነታት
ቑጠባ ሃገሩ ንምግላጽ ዝተጠቕመሉ ቃል
ኣብ መንጎ ተጋባእቲ ምድንጋር ፈጢሩ።
ኣባል ኮሚቴ ገንዘባዊ ፖሊሲ ህንዲ
“ቪታን ጋት” ኣብ ጕባኤ ኣብ ዘስመዖ
መደረ Floccinaucinihilipilification
ዝብል ብ29 ፊደላት ዝቖመ ቃል ኣብ
ዝተጠቕመሉ እዋን፡ ተሳተፍቲ ናይቲ
ኣኼባ ግር ክብሎም’ዩ ተራእዩ።
ገለ ነቲ ቃል ክፈልጡዎ ዘይጸንሑ
ተጋባእቲ ብጌጋ ዝተባህለ’ዩ መሲሉዎም።
እዚ ቃል ግን ኣብ ቋንቋ እንግሊዘኛ ሓደ
ካብቶም ዝነውሑ ቃላት ኰይኑ፡ “ሓደ

ቅድሚ 36 ዓመት’ዩ። ኣብቲ እዋን ሓደ
ኣብ 20ታት ዝነበረ መንእሰይ ንሕልፈት
ክእሰር ተፈሪዱ። እቲ “ኣልፈን ኪናርድ”
ኣብ ልዕሊ ዝተባህለ መንእሰይ ብ1983
ዝተወሃበ ፍርዲ ግን ምስቲ ፈጺሙዎ
ዝተባህለ ገበን ፈጺሙ ዘይመጣጠን ኢዩ።
ብምዃኑ ከኣ ንብዙሓት’ዩ ኣዛሪቡ።
ሚኒስትሪ ፍትሒ ኣመሪካ ሽበራ
ንምክልኻል ዘውጸኦ ሕጊ ኣሎ። እዚ -
ሕጊ ሰለስተ ህርመት (Three Strikes

ነገር ዋጋ ከምዘይብሉ ጌርካ ምሕሳብ”
ዝብል ትርጕም ኣለዎ። ነዚ ቃል
ዊልያም ሸንስተን ዝተባህለ ገጣማይ ኣብ
መበል 18 ክፍለ ዘመን ንፈለማ እዋን
ከምዝተጠቕመሉ ይዝረብ።
ይኹን እምበር ካብዚ ቃል’ዚ ዝነውሐ
ካልእ ብ45 ፊደላት ዝቘመPneumonou
ltramicroscopicsilicovolcanoconiosis
ዝብል ቃል’ውን ኣሎ። ትርጕሙ ድማ
ንሓደ ካብ ዓይነት ሕማማት ሳምቡእ
የመልክት። ኣብ ሃገርናኸ ዝነውሐ
ፊደላት ዘለዎ ቃል ኣበየናይ ቋንቋ ይርከብ
ይኸውን?

ሓምሳ ዶላር ሰሪቑ ን36 ዓመት

ዝተኣስረ ኣመሪካዊ

Act) ተባሂሉ ዝጽዋዕ’ዩ።
እዚ ሕጊ’ዩ እምበር “ኣልፈን
ኪናርድ” ንሕልፈት ከምዝእሰር
ዝገበረ። ኣብዚ እዋን 58 ዓመት
ገይሩ ዘሎ “ኣልፈን ኪናርድ”
ወዲ 22 ዓመት ኣብ ዝነበረሉ
እዋን ካብ ሓደ ፎርኖ 50 ዶላር
ሰሪቕካ ተባሂሉ ቀዳማይ ደረጃ
ክሲ ቀሪቡሉ ነይሩ።
ብዘይካዚ ኣልፈን ኪናርድ ኣብ 1979
ብገበን ስርቂ ንሰለስተ ዓመት ተኣሲሩ
ነይሩ። ካብ ንእሰነቱ ኣትሒዙ ኣብ ስራሕ
ፈለኛሞን ህንጻን ይነጥፍ ምንባሩ ድማ
ተፈሊጡ። ኣብ ኣመሪካ ከም ናይ ኣልፈን
ኪናርድ ብዘይጠቅም ገበን ተኣሲሮም
ከብቅዑ ሰኣን ጠበቓ ንዓመታት ኣብ
ቤት ማእሰርቲ ዝተደርበዩ ሰባት ከምዘለዉ
ጸብጻባት የመልክቱ።

ብግዲኡ ነቲ ጕዳይ ድሕሪ ምጽናዕ
እቶም ተዛረብቲ ቋንቋ ፈረንሳ ዝዀኑ
ገያሾ በቲ መንገዲ ኣየር መሰሎም ከም
እተጋህሰ ተኣሚኑ።
ቤት ፍርዲ ካናዳ ንዘሕለፎ ውሳነ
ገለ “መሰል ገያሾ ዝሕሉ’ዩ” ብምባል
ክድግፉዎ ከለዉ፡ ገሊኦም ድማ
እቲ መንገዲ ኣየር ኣብ ክንዲ ካሕሳ
ዝኸፍል ይቕረታ ጥራይ ብምሕታት
ነቲ ጕዳይ ክሰግሮ ይኽእል ምንባሩ
ይዛረቡ። በዚ ዀይኑ በቲ እቶም ሰብ
ሓዳር ዘይተጸበዩዎ 15 ሽሕ ኣታዊ
ረኺቦም ኣለዉ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 4

መልእኽቲ ሚኒስትሪ ትምህርቲ

ብምኽንያት 8 መስከረም

ኣህጉራዊ መዓልቲ ምጥፋእ መሃይምነት - 2019

8 መስከረም ኣህጉራዊ መዓልቲ

ምጥፋእ መሃይምነት (Literacy Day)
ኣብ ሃገርና ንመበል 18 ግዜ ብዓለም
ደረጃ ድማ ንመበል 54 ግዜ ትዝከር ኣላ።
ሕቶ መሃይምነት ብዝተፈልየ መልክዕን
ደረጃን ይኹን እምበር ዓለማዊ ዛዕባ እዩ።
ንምዕቡላት ይኹን ኣብ ምምዕባል ዝርከባ
ሃገራት ዝምልከት ሸልል ክበሃል ዘይግብኦ
ማሕበራዊ ሕጽረት’ዩ። ካብዚ ኣጠማማትን
መረዳእታን ብምብጋስ ውድብ ሕቡራት
ሃገራት ንትምህርቲ፡ ስነ-ፍልጠትን ባህልን

(ዩነስኮ) ካብ 1966 ጀሚሩ መዓልቲ
ምጥፋእ መሃይምነት ብኣባል ሃገራት
ኣድህቦ ክግበረሉን በብዓመቱ ክዝከርን
ጐስጒሱን ድርኺት ፈጢሩን’ዩ። ምዝካር
መዓልቲ ምጥፋእ መሃይምነት ከኣ
ግንዛበን ኣፍልጦን ናይ ዝምልከቶም
ኣካላት ብምዕዛዝ ተሳታፍነትን ኣበርክቶን
ንምዝያድ ዝዓለመ’ዩ።
ነዚ ዓመትዚ ብዩነስኮ ክትኮረሉ
ዝተመርጸ ቴማ “ምጥፋእ መሃይምነትን
ብዙሐ -ቋንቋዊን - Literacy and
Multilingualism ዝብል’ዩ። መልእኽቲ
ናይዚ ቴማ፡ ሓያለ ስረሓት ተኻዪዱን
ዝምስገን ውጽኢት ተረኺቡን’ኳ እንተኾነ፡
ንብዙሕነት ቋንቋታት ዝሓቁፍ ኣቕርቦት
ብቑዕ ደረጃ ምጥፋእ መሃይምነት ኣገዳሲ
ቅድመኩነት ኣብ ምርግጋጽ መብጸዓ
ሸቶታት ንዘላቒ ምዕባለ ብሓፈሽ ምርግጋጽ
ሽቶ ትምህርቲ ንዘላቒ ምዕባለ ድማ ብፍላይ
ምዃኑን ጌና ብዙሕ ስረሓት ከምዝተረፈን
ንኣባል ሃገራት ንምዝኽኻርን ድርኺት
ንምፍጣርን ዝዓለመ’ዩ። ንድቕቕ ዝበለን
ዝርዝራውን ሓበሬታ መጽናዕቲ ዘድሊ’ኳ
እንተኾነ፡ ኣቕርቦት ትምህርቲ ብቛንቋ ኣደ
ኣብ መባእታ ደረጃ ንቘልዑን ምጥፋእ
መሃይምነት ንዓበይትን ኣብ ሃገርና ብኣብነት
ዝግለጽን ዘሐብንን ተመክሮ’ዩ። ኣብ ዓመተ
2002 ኤርትራ ብመንገዲ ዩነስኮ ሽልማት
ረኺባ ነይራ። ሓደ ካብቶም ንሽልማት
ዘብቅዑ ረቛሒታት ድማ ምጥፋእ

መሃይምነት ንዓበይቲ (Adult Literacy)
ብቋንቋ ኣደ ብምክያድ ተሳታፍነት ናይ
ዜጋታት ንምዕባይ ዝተገብረ ጻዕሪ ኣፍልጦ
ብምሃብ’ዩ። ኣብዚ እዋንዚ እዚ ብዝያዳ
ሓዪሉን ኣገዳሲ ተመክሮታት ተደሊቡዎን
ከምዘሎ ከኣ ኣብ ባይታ ዘሎ ኩነታት
ዘረጋግጾ’ዩ።
ኣብ ሃገርና ዕዮ ምጥፋእ መሃይምነት ካብ
ነዊሕ ዓመታት ኣድህቦ ረኺቡ ዝተሰርሓሉን
ዘተባብዕ ውጽኢት ዝተረኽቦን ንጥፈት’ዩ።
ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ኣብ ሰራዊትን

ህዝብን ኣተኲሩ ንምጥፋእ መሃይምነት
ዝሓቁፍ ዝተኻየደ መደባት ትምህርቲ
ንዓበይቲ ከም ኣገዳሲ ተመክሮን መወክሲን
ድሕሪ ናጽነት ኣብ ዝካየድ ዘሎ መደብ
ትምህርቲ ንዓበይቲ ብግቡእ ተሰሪሑሉዩ።
ካብ ድሮ ናጽነት ጀሚሩ ኣብ ዓበይትን
ናእሽቱን ዘተኮረ ንጥፈታት ምጥፋእ
መሃይምነት ብዘይምቁራጽ ኣብ ኩለን
ዞባታትን ከባቢታትን ብቋንቋታት ሃገር
ብስፍሓት ክካየድ ክኢሉ’ዩ። ዝተፈላለየ
መምሃሪ መጻሕፍትን ተወሳኺ ናይ ንባብ
ጽሑፋትን’ውን ብቋንቋታት ሃገር ተዳልዩን
ናብ ዞባታት ተላኢኹን’ዩ። ብሓፈሽኡ
እዚ ተመክሮዚ ኣብ ምዕቃብን ምሕያልን
ቋንቋታት ሃገር ዘይነዓቕ ኣበርክቶ ስለዘለዎ
ክድፈኣሉን ክሕይልን ዘለዎ’ዩ። ኣብ ኩሉ
ከባቢታት ሃገር ጽሑፋት በብቋንቁኡ

ብምብርካት መሃሪ ኣከባቢ (Literate
Environment) ኣብ ምፍጣርን ናይ ንባብ
ልምዲ ኣብ ምዅስኳስን ክካየድ ዝጸንሐ
ውሱን ንጥፈታት ንምሕያሉን ምስፍሑን
ድማ ክጸዓር’ዩ።
እዚ መደብዚ ብመራኸቢ ብዙሃን ሃገርና
ብኹለን ቋንቋታት ዝግባእ ኣቓልቦ ክረክብ
ምኽኣሉን ዝርገሐ ብዘለዎ መንገዲ ብስሩዕ
ምቅልሑን ዝምስገን ስራሕ ተኻዩዱን
ኣብ ምሕያል ናይቲ መደብ ኣበርኪቱን
ሓጊዙን’ዩ። ዝያዳ ክሰፍሕን ቀጻልነት
ክህልዎን ድማ ናይ ወትሩ ትጽቢትና’ዩ።
ብዘይካቲ ኣብ ዓበይቲ ኣተኲሩ ዝካየድ
ንጥፈታት ምጥፋእ መሃይምነት፡ ብዝተፈላለየ
ምኽንያት ካብ መኣዲ ትምህርቲ ወጻኢ
ንዝጸንሑ ኣብ ክሊ ዕድመ 9-14 ዓመት
ዝርከቡ ቈልዑ ተጠቀምቲ ንክኾኑ’ውን
ብመደብ ዓረዮት ዝፍለጥ ተመጣጣኒ
መባእታ ደረጃ ትምህርቲ ካብ 2007 ጀሚሩ
ኣብ 4 ዞባታት ተኣታትዩ ይስረሓሉ ኣሎ።
ብዙሓት ቈልዑ ነዚ ዕድልዚ ተጠቒሞም
ካልኣይ ደረጃ ትምህርቶም ብዓወት
ዛዚሞም፡ ክሳብ ኮለጃት ኣትዮም ትምህርቶም
ክቕጽሉ ዕድል ረኺቦም እዮም። ንኣብነት
ኣብ ዞባ ጋሽ ባርካ እንተወሲድና፡ ካብ 3
መምሃሪ ነቑጣታት ኣብ 2007 ናብ 82
መምሃሪ ነቑጣታት ኣብ ዓመተ 2019

ምዝርግሑ ክሳብ ክንደይ ኣብቲ ተሃስዩ
ዝጸንሐ ከባቢታት ብምትኳር ይስረሓሉ
ከምዘሎን ብዙሓት ልዕሊ ዕድመ ቈልዑ
ዕድል ክረኽቡ ከምዝኸእሉን ዘመልክት’ዩ።
ካብ ዞባታት ክቐርብ ዝጸንሐ ሓበሬታታት
ከምዘመልክቶ’ውን ጌና ብዙሓት ቆልዑ
ካብ መኣዲ ትምህርቲ ወጻኢ ከምዘለዉ
ዝሕብር’ዩ። ስለዚ መደብ ዓረዮትን ካልእ
ኣማራጺታትን ብምሕያል ኩሎም ኣብ
መኣዲ ትምህርቲ ዘየለዉ ዜጋታት ዕድል
ትምህርቲ ዝረኽቡሉ ኩነታት ብምፍጣር
ኣጋጢሙ ዘሎ ሕጽረት ኣብ ሓጺር
ግዜ ክንዕወተሉ ከም እንኽእል እምንቶ
ሚኒስትሪ ትምህርቲ’ዩ።
ኣብ ምጥፋእ መሃይምነት ዝተቐስመ
ናይ ምጽሓፍን ምንባብን ክእለታት ምስ
መዓልታዊ ሂወትን ኣነባብራን ተጠቀምቲ
ዝተኣሳሰረሉ ኩነታት ክፍጠር ግድን
ክስረሓሉ ዝግባእ ሓደ ካብ ከጋጥም ዝጸንሐ
ብድሆታት’ዩ። ዜጋታት ንዝቐሰሙዎ
ናይ ምንባብን ምጽሓፍን ክእለታት ኣብ
መዓልታዊ ንጥፈታቶም ክሰርሑሉን
ክዋስኡሉን እንተዘይክኢሎም ብቐሊሉ
ክርሳዕን ደግሲ ከጋጥምን ስለዝኽእል ዕቱብ
ምክትታል ክግበረሉ ከድሊ’ዩ። ስለዚ መሃሪ
ኣከባቢ ብምፍጣር ኣብ መምሃሪ ነቑጣታት
ብዜጋታት ዝተቐስመ ናይ ምንባብን
ምጽሓፍን ክእለታት ክንዕቅቦን ከነሐይሎን
ምእንቲ ብውሕዱ ኣብተን መሃይምነት
ከምዘጥፍኣ ዝግመታ ዓድታት ኮማዊ
ኣብያተ ንባብ ክንከፍትን ህላወ ዝንበብ
ጽሑፋት በብቋንቁኡ ከነውሕስን ግድን
ከድልየና’ዩ።
“ምጥፋእ መሃይምነት ይጽነሓለይ
ዘይበሃል ሃገራዊ ዕማማ’ዩ” ብዝብል ሓፈሻዊ
ቴማ ካብ 1998 ጀሚሩ ዝተበገስን ጎስጓስ
ዝተኻየደሉን መደብ ምጥፋእ መሃይምነት፡
ከም ውጽኢት ናይ ዝተገብረ ውህሉል
ጽዕሪታት ካብ 2013 ጀሚሩ “መሃይምነት
ዘየጥፈአት ዓዲ ከይትህልወና ሃየ ተወሃሂድና

ንስራሕ” ብዝብል ዝተነጸረ (Focused)
ቴማ ብምትካእ ይስረሓሉ ኣሎ። ነዚ
ንምትግባር ዝሕግዝ ኣብዚ እዋንዚ ኣብ
ኣተሓሕዛ ስርዓተ ሓበሬታ ትምህርቲ
ንዓበይቲ ብብዞብኡ ኣዝዩ ተመሓዪሹ
ኣሎ። ንኣብነት ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዞባ ዘለዋ
ዓድታት ንኩነታት ምጥፋእ መሃይምነት
ብዝምልከት ኣብ 3 ደረጃታት ተመዲበን
ብሰነድ ተታሒዘን ኣለዋ። እዚ ማለት ድማ፥
መሃይምነት ከምዘጥፈኣ ዝግመታ፡ ምጥፋእ

መሃይምነት ዝካየደለን ዘሎ ከምኡውን ዝኾነ
ዕድል ትምህርቲ ዘይተኸፍተለን ዓድታት
ተባሂለን በብምምሕዳር ከባቢኡ ከም
ዝልለያ ኮይኑ ተሰኒዱ ኣሎ። እዚ ሓበሬታዚ
ኣብቲ ዕድል ዘይረኸበ ከባቢታት ወይ
ዓድታት ብምትኳር ንኽስራሕ ዝሕግዝ
ኣገዳሲ ሓበሬታ’ዩ። ብተወሳኺ ካብ ዞባታት
ዝተረኽበ ሓበሬታ ከምዘመልክቶ፡ ኣብዚ
እዋንዚ ኣስታት 499 ዓድታት (19%
ኣቢሉ) ፈጺሙ መምሃሪ ነቑጣ ምጥፋእ
መሃይምነት ዘይተኸፍተለን ዓድታት
ከምዘለዋ ተነጺሩ ኣሎ። መብዛሕተአን
እዘን ዓድታት ኣብ ርሑቕ ከባቢታትን
ብሓውሲ-ሰበኽ-ሳግማዊ ሂወት ዝናበር ህዝቢ
ዝቕመጠለንን ስለዝኾና ምስ ዝምልከቶም
ብምትሕብባር ምስ ኩነታተን ዝኸይድ
ሜላ ኣቕርቦት ትምህርቲ ብምትእትታው
ንምስላጡ ብውህደት ክስራሕ ትጽቢት
ዝግበረሉ’ዩ።
ከምዚ ኣቐዲሙ ዝተጠቕሰ ኣብ ትግባረ
ምጥፋእ መሃይምነት ዘተባብዕ ገስጋስ
ከምእተሰላሰለ ዘይከሓድ’ኳ እንተኾነ ጌና
ዕድል ናይ ትምህርቲ ዘይበጽሐን ዓድታት
ምህላወን ግን ዘቕስን ኣይኮነን። እዚ ማለት
ድማ ኣብ ርሑቕ ከባቢታትን ደንበታትን
ጌና ከንብቡን ክጽሕፉን ዘይክእሉ ናእሽቱን
ዓበይትን ዜግታት ብብዝሒ ምህላዎም
ዘመልክት ሓበሬታታት ካብ ዞባታት
ይቐርብ ምህላዉ’ዩ። ስለዚ ኣብ ነፍሲ ወከፍ
ዞባ ክንደይ ዕድል ትምህርቲ ዘይረኸባ
ዓድታት ከምዘለዋን ክሳብ መኣስ ኣቕርቦት
ትምህርቲ ክረጋገጸለን ከምዝኽእልን ግዜ
ከይወሰደ በብዞብኡ ክስረሓሉ ትጽቢት
ዝግበረሉ ዕማም’ዩ።
ከም መቐጸልታ ናይቲ ኣብ ዝሓለፈ
እዋናት ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ክካየድ
ዝጸንሐ ርክባት፡ ኣብ ቀዳማይ ርብዒ ዓመተ
2019 እውን ኣብ ኩነታት ትምህርቲ
ንዓበይቲ ኣመልኪቱ ኣብ ዞባታት ኣገዳሲ
ዘተ ተኻዪዱ’ዩ። ቀዳምነት ክወሃቦም
ዝግባእ ንጥፈታት ብዝምልከት’ውን ናይ
ሓባር መረዳእታ ክብጻሕ ክኢሉ። ኣብቲ
ዝተኻየደ ዋዕላታት ኣብ ምሕያል መደባት
ትምህርቲ ንዓበይቲ ቅሩብነት ከምዘሎን ኣብ
ምዕዋቱን ምብርባሩን ዝሕግዝ ኣገዳስቲ
ሓሳባትን ርእይቶታትን’ውን ቀሪቡ’ዩ። በዚ
ኣጋጣሚ ኣብ ዞባታት ዝተኻየደ ዘተን
ዝተራእየ ቅሩብነትን ክሳብ ምምሕዳር
ከባቢታትን ዓድታትን ደረጃ ብምዝርጋሕ
ኣፍልጦን ቅርቡነትን ክብ ዝብለሉ ኩነታት

ክፍጠር ምምሕዳራት ሓላፍነት ክወስዱ
ሚኒስትሪ ትምህርቲ የዘኻኽር።
ኣብ ናይ 5 ዓመት (2018 – 2022)
ውጥን ጽላት ትምህርቲ ተነጺሩ ከምዘሎ

ዕላማና ምጣነ መሃይምነት (illiteracy
rate) ብሃገር ደረጃ ናብ 10 ሚኢታዊ
ምውራድን ኣብ መንጎ ክልቲኡ ጾታ ዘሎ
ጋግ ናብ ትሕቲ 10 ሚእታዊት ምንካይን’ዩ።

ብዘይካዚ ኣብ መንጎ ዞባታት ዝጸንሐ ገፊሕ
ፍልልይ ናይ ምጣነ መሃይምነት ናብ
ዝተሓተ ደረጅኡ ምጽባብ ዝብል’ዩ። ከምዚ
ኣቐዲሙ ዝተጠቕሰ ትምህርትን ስልጠናን
ብምውህሃድን ብምምልላእን ንምግጣሙ
ምእንቲ ክከኣል፡ ምስተን ካብ ሚኒስትሪ
ትምህርቲ ወጻኢ ኣገልግሎት ትምህርትን
ስልጠናን ንዓበይትን መንእሰያትን ዝህባ
ኣካላት ምትሕግጋዝ ክግበር ሓደ ካብ
ዕላማታት ትግባረ ትምህርቲ ንዓበይቲ
ስለዝኾነ ክስረሓሉ ጸኒሑን ንምሕያሉ
ተበግሶታት ይውሰድ ኣሎን። ስለዚ በዚ
ኣጋጣሚ ናይዚ ዕለት ከም መቐጸልታ
ናይቲ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ምስ ኩሉ
ብድሆታቱን ሕጽረታቱን ዝተራእየ
ኣብነታዊ ጽዕሪን ውጽኢቱን ዝምስገን
ኮይኑ ሕጂ’ውን ኣብዚ ኣቲናዮ ዘለና ሓድሽ
መድርኽ ዝፍጠር ዕድላትን ተኽእሎታትን
ተጠቒምና ንዝበለጸ ውጽኢት መብጸዓና
ከነሐድስ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ይጽውዕ። እዚ
ማለት ከኣ ኣብ ዝቕጽል ውሑድ ዓመታት
ኣብ ምጥፋእ መሃይምነት ተደሪቱ ዝጸንሐ
ኣካይዳ መዛዘሚ ብምግባር ኣብ ኣቕርቦት
ቀጻሊ ትምህርቲ ንዓበይቲ (ሞያዊ ይኹን
ቀለማዊ) ኣተኲርና ክንሰርሕ ይግባእ።
‘በብኽባቢኡ ዝተርፈና እናኣማላእናን
እናጻፈፍናን ንመርሽ! ይኹን ናይ ሓባር
ናይ 8 መስከረም 2019 መብጸዓና። ኣብዚ
እዋንዚ ምጣነ መሃይምነት ብሃገር ደረጃ
ትሕቲ 20 ሚእታዊት ምዃኑ እዩ ዝግመት፡
ብመጽናዕቲ ክረጋገጽ ግን ዝግባእዩ።
ከም መጠቓለሊ እምበኣር፡ መደባት
ትምህርቲ ንዓበይቲ ይኹን ኣቕርቦት
ትምህርቲ ንኹሉ ብሓፈሻ ብውህደት
ዝትግባር እምበር ንሓደ ሚኒስትሪ ወይ
ውሱናት ምምሕዳራት ጥራይ ዝግደፍ
ዕማም ኣይኮነን። ስለዚ ኩለን ዝምልከተን
ኣካላት ዝሳተፋሉን ዘበርክታሉን ኣወዳድባን
ናይ ስራሕ ምክፍፋልን ምእንቲ ክፍጠርን
ውጽኢት ክርከቦን ኩለን ምምሕዳራት
ኣብ ምክትታልን ምውህሃድን መድባት
ዝከኣለን ክጽዕታ ሚኒስትሪ ትምህርቲ
ይጽውዕ።

“ዕብየትን ብልጽግናን፡ ብትምህርትን
ስልጠናን”
ርሑስ ምጅማር ሓድሽ ዓመተ
ትምህርቲ- 2019/2020
ሚኒስትሪ ትምህርት መስከረም
08/2019

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 5

ýĢċė

»ÓÐğŏ ǟêƭ Üó

ĄĉǇŴġïŊŕ

ģſûǑűÜŏŽÔ

ŚȞùǻ ƆŶŕűŅĔŚȲ ƉǆȞŕƢŚ
ƄŊ ȞŕŴ ƄŕƢŚȳ ƱôôŚ
ĄöğƱôôŚǉǤǣćÿǄôǦƵ
ƱôôŚȳƆŶŕƜűǦŶȲǆŚĔȣÍǏ
űŗǾŶȞęþƴĜôùƎŚŊùġȲ
ƥ÷ Ŋȁȣ Ŵǆ ƄȑŊƯŘ
ǥėÍƧŶűŗǾŶȞęƎŚŚŶƎȤ
ƄǆƉƄôŚŶȳ

ÏƉŕęƎŊǇĉĩƄǆƉƄùƎŶ"Ð
ÿŕŕŘ Ěƴȳ ïŴ ǎŶŶ ǎŶŶ
ŅôŚȳ

ÏƆĊ ġô ƱǁęƉŊƎǇ ĉğŴ
ƎŚȑƢŗ ƄǆŚƛƆùŶ ƃƘȲÐ
ǉǡĄŚ÷ğėǎćȳ

ÏćôŚÍĞ ƄƳƘ ÿȐęƋȲ
Ð ĜôĜś Ĝ÷ĉÍƧŶ űŗ ŶïŴ
ƱāĔĹƱĔňȳïŴƄƶǄÿĔĹŚȳ
ŊāęįŶ ƆŴŅƖǁŚȲ ÏǉÿŶ
ƄűÍƧŶĉğƛŶƎȑƢŚƄǆǉùŶ
ƆǁȲÐƃ÷ŕŶȲŴŊǡƶƄƉǉŚȳ

ïŴ ŶƆĩś Ĵùƭ ƆǄȳ
ŊŚĉñęŗÍƓ ƄŊ ĉõƆ ŉŚ
ŚĉñęŘ ǆƗŶ ƄŊ ĉõƆ
ǡƴƧŘ ƶƢǌǉė ǁŊ÷Ŷȳ
ŊĺĄŚ ǦŶ ƌŊ Ɗúĉ ǉĮ
ǡƴƧŘŶ ǉĮ Ǝȣ÷Ŷ Ŷğ
Śÿȓęȳ

ǉĮ ǡƴƧŘȲ Ïġô ƶÿȎęƋȲ
űƳ Ĝôù ǎć ƱǆŕęƎŊǇ
ġô ƶƜŶƋȲ ĉğŴ ƄǆŚȑƢŚŶ
ƃƘȲÐƆŴŅ÷ĉġƄŕŶĉȓƥŚ
ǆƄŊǄƄ űŅėȳ ïŴ ŊƲā
ĄƭùŘŚƉĄǆǡǆęƌŊƃǎƌ
Ĝôù Ɖĉ ŚŊù ƎŚĉñė ƃ÷
ŴŊŘ ƄŊ ǻļ ǡƶƄ ƆŚęƉŊ
Ĝ÷ĉƆŚŅïùŴǆĬĔňĄÿƴƄ
Ɖǆǌ űǆėȳ ƆŶŕƜű ǦŶȲ
ƄŊ ǾŶȞę ǡĔŊȲ ÌǶù ǶùÍ
ƆŴŅùƌ Ĝôù ĉňù ƎŚƎƆú
ƄǆƉƄŚŶȳ

ÿǉĄƭùŗȲïŴŶƆŘĜ÷ĉ
ŚŅïù ǫù ǡƴƧŘŶȲ ÌǶôǆ
ǶôǆÍ ƆŴŕȑƢŘ ƉôƥȲ ĚƴŶ
ğėŶƶŅï÷ǉĮÿŚűƄŶĜ÷ĉ
ŕÿƢĜƁŶȳĩƫĚƴȲ

ÏāǛ Ĝôù ƎŶȑƢŚ ƃŴȳ
ƊùŴ Ŋÿňę ƎŶȑƢŚ ƆŶŕ
ƠŶŴǎćȲŴǆǦǎűŚƱƱöùŴ
ƄŊƴ ǾŶȞę Ŵǆƴ ǡĔŊ
Ŋĉÿƶ Ĝôù ƎŶŊù ƎŶƎƆù
ƄôŴȳűƳƱǆƉƄôśǦŶȲĉğŴ
ƄǆŚȑƢŚŶƆǄȲÐŅôŕŶȳ

űŗ Ĝôù ƃùƌ Ŵǆ ĉƙùŶ
ƱǆĉƛƄùŶȞŕŴĚƴňƯ÷ƆǄ
ǙĆėśȳĚƴŊĺĄŚűƥāġô
ƶűŅĔŚȲŊĹöõ ƉƄôśȳğėŶ
Ĝ÷ĉŶÍƧŶ ƱƱöôŶ ŊƄƆǌƢŶ
ĜôùŶĉňùƄǆŕȎǡćŶȳ

Ǧǉ Ŵǆ ïŴ ƄƖôȳ Ʊö÷
ƉŕęƎŋ Ɖĉ ƱǆŚƛƆù ƆƓ

Ċėù=ƌŊǦǌćƤȓňĹȲƧĩǹƤȓňĹƶǄǌǆŅùȓȳ
ġôƳƄŊǦǌćƤƱǆƏűġƄŊƧĩǹƤȓňĹŶǡǉġȳ

ƄŊǡƴƄŚǄŶġǎėƄĄƜĔǆǄ
ĉƛŶǄŚĉġűǡĔśĉȲćŗƨġ
ÿƥȶ

ÏïŴÿŊŕǆƄǆŚÿƶôǆ

ĄÿƲŚƋÿȐęƋƆŶŕŅ÷ƘȲ

ÿĬŶƆǁŶƏęćĉƃƘ

÷ġŗǦƢǆǧćƆŶŕŅöƯƋ
ǦŶȲ

ƎŚĉǶǸŚƛƆöƃƘȲÐ

Ŋĉňù ƆŴŕ÷ǡȎ ĄĄöĝ
ƉāęļȞŕűȳ

ƄǋƄÍƧŶȲÏǉÿŶÍĊƱǆƌùƆ
ĄƭùŗƉŕęƎŊǇƃƘȲÐŅôŘ
ƆŗïŴűŗĜôùƱǁęƉŊƊƨƃ÷
ĉāėļ Ɖĉ ĬöùŶ ƱǁǡǎġŶ
ĴȐėȳ ïŴ ćƯĔ ƎŶǉǆ Ɖĉ
ƶŕĜĄƭÿƥŶƄǋƄŶƎęǊƂ÷
ŊƱǆĉƛƄúĉĄöĝǁāĔļȳ

ƄņƄ ǦŶȲ Ɖĉŗ ùąǎ
ŶƛùŗƄŕŶ ĉȃƥŚ
ĄƭǫǢęŘ ǡ÷ŇǷ ǡ÷ŇǷ
ƆŴĜƭĄȲÏĜŊǆŶƥāǆāȎęȲ
ŅŗĭĉűǡĕƆǂƶĉƱŶȳŶġƘ
ǎć ƥ÷ÍƓ ƌŊƄŕŶ ŊĺĄŚ
ƆŶŕ ÿȎęƋȲ ŊŚĉñęŗ ǦŶ
ġôƱǆƢǌǉėƘȲȞŚǁŶȎöƁŶ
ŶġƘȲƆŘƶŅôȎŚĴùƭƃƘȳ
ƄűǎćƊõǦƵāǢġÍǁŊƄƘȲ
Ð  Ŋĉňù ƄȎŴŶƭȳ ŶğÍƧŶ
ŅŗŴǆƄņƄƱĔňŕÿǧĜŚȳ

***

ĉƛĖĜŶŅŚ

ƄŊűŘƤŚ ùǄ Ŷğśĉ ŊƆǦĚĉ Ŷğ ŊƭĔŊǄ ƌŊ ǡƴ ŶĉñĚ ƌŊĉñĚ ŶǡƴŚĉùùġÿǦǄȲŊęïŶ ƌŊŗȎ÷ĉ ıŲƯƌŊŗǥǤȲȞùǄĄĉǄŴŊŗıŲƯƴƶǄȳ

ŊŴǆ ùǄ ęƆĞȲ ÏŴŊŗ ĉñĚ ĉƙǎ ƆĉŅęȲ ŊƖĄǆ ŚƖǆǎġôƱǆƏűƆŗƄǡǌĞȲƄǟƘűŊĞǻėǆŴŊŗĉñĚ ƋǋȲĉġĜŊƋŕÿƢĞȎƭĖƉƄŕļôĞȲǉÿęƎęƉŊÍǂ ƆŗŴǆĩǦėŚȞƧĞȲÐƃùƌĉāğŊǻėǆġôƶƜűÍĞȲ

ùǄȲƄŊƄƉǄǆǌƱǆƏűȲƄŊŚĉñęŘǻėǆƄǎîňȲƄȓųƭ ƄȓųƭȓƬėȓƯėȲŶȎǡćŘġƬėȲƏǆŴęƆĞƊõȲƏǆŴÍ÷ ƄƧėȳ

ÌùǄÍ ƶűŅĔŚȲ ÌǏƎŕę ùǄÍ ŕňî÷ȳ ƄŊ ęƆĞÍŗ ȓňĹƄ ȓňĹȲƄŊęƆĞÍŗƎŊĔŘȲƎŊĔŚƢğĞƙȳ

ùǄÍȲ ȣõǆ ƶƛƆôŘȲ Ņŗ ȑƯė Ņŗ ĄŶȞƭŘȲ Ɗõ ĜŊ ƶȞùǹȲ ǏƎŕę ƄŊ ĉƟŶ ŅȐÿ Ȏǡĉ ĜŊ ȞöǹȲ āćĉ ĜŊĄęĆėȲȞƧĞĉƆƴƶǻėǆƱǆƏűŚġȲȞƧĞȓǢćŚȲ ĊėùǎƗćŚƏǆŴÍ÷ŶňƯ÷ȳ

ŶƶÿĄąŊĄǎïųŚǻėǆƱǆƏűƆŗŴŘÿǡƶȲƆŶƏ÷ǆ ȞƧĞÍǄŅŗŴŘĄŶȞġȳƆŶŘǆƃùƊąõȲȞƧĞÍǄŶňƯ÷Ȳ ƄŊűŚŊęŘƪƄŊűŚıŶƯŴȲƄŊűŚȑƯĖƄŊűŚùŋŴȳƆƢ ùǄ ƄĉŅĞŚ ŊƲā ŕƄĉėȲ ȞƧĞ ġǎėȲ ȞƧĞ ïǡėȲ ŊƙűǆűƳƄġƄĩÿŚƆŶŕƶǡŊėȳ

 

Ċėù ŴǆƄƌùġŶƎùŴȲŊƄƬŶŚƙŕŶŊŊƶűŅęƌŊĔǆù ƉĉŕŶŊŊȲŊƆǦęƙŚƖǆǎƶűŅęƌŊƭŊǄȲŊƆƶŶƙĜĆƯƌ ŊùğŶƌ Śĉùġ ƶűŅĔƌȲ ĉùƎŚ Ŵǆ ƄƆǌƧ ęƃƙ Ɖĉ ŚĜĉƯŶ ŚƴĔŊŶ ƢƱŕ ƆŴǡŅĔȲ ŶĄǡǋ ñǆƢŚƌ ĄùƎƫ ǉƄǆľǆĚƆĉŅęȲƌŊŗƶÿĜŊƌǇŶƶƢǶŶƌǇŶƄǁňƗĔƌŶ Ɔǂȳ

ǸéƳņŽŵäŉ

ƄŘÍƱŶĄƌǆŶƏ÷ǆŊĩǦôŘȲ

ŊľǎĄǆĄȐƁŶŴñĖŊƱ÷ŘȲ

ƄĜŶŊǎƱŊ÷ųùŅǆƶĉĩŘȲ

ƆŶŘǆÍǂȎǡĄŶƄǉŊƱǆĩĉŘ"

ƆŶŘǆÍǇĉƎĔƛņŶĄŶƎľǎą"

ƶǧǁƙǇĉƎĄġõƎŶǎÍƳƶāŶŅņȲ

ƭŅǆŗƄôƣĴúƭĜŅǆŗƄôŴȲ

ÌĩƧÍƃúĉƎÿùȟùƎĉƉŊõŴ

ƨŶāŴÍƷĉĴùƫňƯùŴŶǶŶĬľȲ

ƌŊÿǉǤŶęÿľƆĉŅęȲ

ŶğśĉȲ

ÏűŊĢĉŕǡƱȞùŋĉŶƆĩśƆǂȲ

ęƆĢĉƆǂƭŇƆĉŅęÿŶǧúĉȎŇŊƆǂȲÐ

ƆŶŕŅùŴǇĉġȲÏŕȎĖȣŴÐƎŊõǎǇĉ"

ňƯúĉƶǎȞĕȲ

ƎŊĔŚƱǆƆŶŘǆÍǇĉȳ

ňƯ÷śĉƶǎȞĕ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 6

  k 

!ùÇpΎ

ƄćƙĖȶ ðúƧ ŴŊ ƄǡùǦúŚ
ĉƛĖŊŕøȤŶǉƤùƌƄôƙȳĄŶ
ƎŊùƌŅǆƉŚǎƧùƄúƙ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ Ƅű ŕƙö ƆŊïùȳ
ƌŊƉĔŶƆǁƶǎƧùƱôƗȳ

ƄćƙĖȶ ȓņľ ŕƙö ƆŶŘǆ
ƎƆƱƱƌ"

ǉ÷ǃĉƛĖȶƄűŅƭùÿǌęűŅęŶ
ƄŋĜôġŕĲùƫŶÍǁȳ

ƄćƙĖȶ ƆŶŘǆ ǎƄ Ņƭù ÿǌę
űŅęŚŊù"

ǉ÷ǃĉƛĖȶƆƢƆŶŘǆǎƄƎŊùȳ
ƆŘƎŚƏűųƃôıǎĆƭĄŘŚ
ŊāǤƤ ĄŶǡǋ ƶŕĄęƭƗƥ ǫù
ĜŊįùƋǌŶƉƧęǉ÷ŊƶĄġĔŕś
ƎĞ ƄŊ ȣŚā ŅȐāŴȳ āǛ
ŉŕƱĄǎĩćǦôŘŚƧğŵƇĉîŋĉ
ƏćƤ ŉŚ ȣęǋÍƧŶ űƳ Ƨğŵ
ƆŶǌǫùĄƶǣŊƨǆęƉŊȳŅƳƉƄ
ƆŶŕƱǆŕǤǦǁÿǌĔǆŊȣŚāȞĖĝ
ćôŚ Ɔǂȳ ÿǌĔǆ ƆŶŕȞĖĝ ǎć
ŅƭùÿǌęűŅęƆǁƶŊïùǆĄġôųȳ

ƄćƙĖȶ ƌŊ ƄŅïñ÷ƙ ÿǌęƌ
ƎȞęġȣŚāƎȣȎĉǎøŚƶűŅĔƌ
ƄǆŚĄġùŶȳÿĬǆǎǁ"

ǉ÷ǃĉƛĖȶƆŶŘǆƎǉöƃùƌųȳ
Ƅű Ņƭùŗ ŉŕǆ ƶĄġĔŕś Ŵǆ
ȣŚā ƎĞ ȣȏĉ ƄǆŕĹŅùƎƨŶȳ
ÿǌęĉȓƧƥęĉƟŲ Ɔǁ ƶȞùǻ
űǆĔȳ Ƅű ƶȞȎĉƎƨ Ņǉù Ņƭùŗ
ŉŕǆ ƎŚȔĚȲ Ņƭùŗ ŉŕǆ
ŶƶȞȎĄś Ņǉù ǎć Ƅű ƎȎĚ
ƶǦňƆƏǆŲƆǂƶġĉƭųűǆĕȳƄŊƳ
ŴŕǆǢǌǆǦŶƉĉƂƄǆƏűŶȳƄű
ŊƱǆȣ÷ǻ ƶŅǉùƎƨ űǆĕ ƎƖƧŶ
ǆƛƆù Ɔǂȳ ƆƳ ǦŶ ĄǙĄęŘ
Ŷƭǆ Ņǉôǆ ƉŕĔǎƄŶŶ Ņǉôǆ
ƎƆęĉ ƎŚűǦĔŶŶȲ ǎāĖƂ ǎć
Ņǉôǆ ƎŚÿǎǡôǆ ƶűŅė ƏǆŲ
ǆġĉƭųȳ Ŷğ ǦŶ ƆƳ ƉǆǡŅĔŚ
ŊĹǻŘ ƆǄ ƎĞ ĄġĖŘȳ ıǎĆ
ƎĞĉĉġėŘÍƧŶƆƳƏǆűƱǆŊõ
ŴŊǡƴġǎėŉŘćôŚƆŶǌƭôŋƄ
ƆǄƉǆǌȳǉįŶÿǌėŶǉęŊǄǎć
ŶÿǉƢęþĉġġǎęƄŕĹĆǹȳ
ƄűƉƄƎŶǋƄŋŶƄǉŶƏǆűǉĬǆ
ƄùǁǉĬǆƎƄùǆȎųüȳǎāĖÿǉ
ƢęþƌŊǡƴĉƧȓƄƆǄƆĉŅƄę
Ŵǆ ÿǌę ƎĞ ĄġĖŘȳ ǢǌǆŴ
ǎć ŊƏćƤ ŉŚ ȣęǋ ƄŇõ ŴŊ
ŉŕƱĄǎ ĩćǦôŘŚ ŕĄĖýȳ
ĩćǦôŘŚ ƎĜćĉƫ ġôƱǆƎƄõ
űŴśĉ Ƨğŵ ŶćƆƉ÷ǆ Ƣǆ ƄƌŇ
ĩćǦô ƄĔƋŋĉȳ ĩćǦôŘŚ
ƆŶǌǫù ǎć Ɔśĉ ǡǋȡśĉ ĉġ
ƉǉŚňƯôǆƎƄùǇĉƶȎŴāƊŶǡŴ
āǛÍƧŶĉğǆƱôƣǉĬǆƄǋƇĉ
ƉŕƯŊǇĉ ĊǦƳŚ ġùǹŶ îŋćȳ
ćƆƉ÷ǆĩćǦôǎćűƳǉǣȟȳƄű
ƉƄűśĉƄƶǁƶȞŚƨĉŶƉĉƄŋŶ
ƄǉŶƏǆűƎƄùǇĉƶȎŴāƊǉĬǆ
ƌňǆƎȣôǂƄǆǉôƗŶȳǡôĉƛĖ
ƆŶŕĔƖŊƊ ƃô Ɔǁ ǎć ŴňƗĉ
ƶǎƧù ƱôƗȳ ŅǜƙÍň ĊǦƳŚűŚ
ǉĬǆŶƭǆƎƧĜűõƶƛƆôõāǤƤ
ĉƛĖïŅųȳ

ƄćƙĖȶ ıǎĆ ŴŊ ĊǦƳŚűŚ
ĉƆŘƧŴȲ ƄĹǋĉƌ ƎŚȡŘā
ǎøŚƉĉƱǆűŅĔƌűǣęƌųŵęƌÍĊ
ŊƴƯŊƂıǎĉƱǆŶƴĔŊȳ

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ÿıƙȳ ǦŶ Ɔŗ
įùƋǌŶ Ǝĉôġ ƶƎƄù ƏǆŲ
ġôƱǆŕĜĉƭų Ɔǁ ŴŊŗ Ƅƶǂ
ƱħĹôųǢǌǆǉĬǆƎÿŚŚĄĖȎȳ

ƄćƙĖȶĉȣėġįùƋǌŶÍƉćƯĔ
ĊǦƳŚűŚƄǁħľùŶǎǂ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƆƢȲ ƆƷĉ Ĳùƫ
ƧȓƃŚ Ŵǆ įùƋǌŶŴ ĉƟŷĉ
ǆęǎƄų Ɔǂȳ ǦŶ įùƋǌŶ
ŊǎøŚŶȣļǎŶŕȑĄǎŗƶĹƧĉ
ŊĉƟŲÿǉƌŊŕȑĄǎŗȣļǉż
ƆŶŕƱǆƏǆŲ ƎǦŅę ƶƎƄù ƆŶŘǆ
ƎñõǆƛƆù"

ƄćƙĖȶ Ğŏ÷Ƥ āǦŴ Ɖĉ
ƶāŊĚȲ ÿǉ Ƣǆ Ǝùŕ ŕȑĄǎŗ
Ŵǆ ĜŊƄǆŶ ĜŅǆŚŶ ƎęƎę ŴŊ
ŉŕƱĄǎ ĩćǦôŘŚ ĉġ ƱľęņȲ
ŉŕƱĄǎ ĩćǦôŘŚıǎĆƶƄǡĔ
ŶĜŊǢǌǆȣùùǄśĉȞŗĂĉƢǆ
ƄȓŇŋĉŴŊŶņęÿǌĚĉŶƛĉôĝ
Ɖŕƭęľƨĉ ƎȓƯĕ Ƅôƨĉȳ ƆƳ
ƱǆƎƄùƆŶŕƜǆŲǎćĜŊǢǌǆ
ƌùƆ ĜŊ ƉǁƆŕƣ Ǣǌǆ ȣŚĂĉ
ňƯúĉ ŊĜôćƤ ƄǡňŊ Ǝȣȓĉƨ
Ưǎù ƎñŊƨĉ ǆǦňƆȳ ȣŚā
ŊƖĉƳƄǡňŊƆŶŕƱǆŕȞȐąƆǂ
ǎćŉŕƱĄǎĩćǦôŘŚűŗǢǌǆ
ĄęĆĚĉŶ ĄęŚưŘŚ ƄȓųưĉŶ
ƶĄġúĉƧğŵŘŚƎñņƶǦŊƇĉȳ
ƄŊ ŴŚƊĉ ƎęƎę ƆƳ ƶŅùƎƨ
ƄǡňŊűǆĕÍǏ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƄǆűŅĔŶȳ Ɔŗ
ćƆƉ÷ǆ ĩćǦô ƄŊ ĬǌĄǆŗ
ĄƭùŗęƎŊŴȲƆƳǢǌǆĩćǦôŘŚ
ƃƗĉ ŚƧǎƆƨȳ Ƅű ǎć
ćƆƉ÷ǆ Əǆű ŶƆŕƌǆǎƨ ǌŶűŚ
ƉćƆƶŷ ƎȣŚŶ Ɔǁ ƃõ ÿŅĘŘ
îņűǆĕȳÿǉƌŊŴŕǆĩćǦôŘŚ
ǎć ƆƳ ȣŚā Ɔǂȳ ƶŕňƆĝ ĜŊ
ÿǌę Ɖűŕƭęľ ƄǆǦŊƄŴŶ ǎǂ
ƃõ ÿŗŚƨ űǆĕȳ Ŷĝ ŶƭƗĉ
Ɔǂ ƶĉùƉŚȳ ƉűŕƭęĿĉ ŶƛƆù
ƃŴŚŊõƆŶŕƏǆŶƊĉƉƄĜąŶ
ƯǎùîŅƊĉƄôƗȳāǛŴǆúĆ
āğŅǆ ƎȞõų ƃõ ǡŶƱņ þƲ
ŕĄęĮȟȳĿȎėŴǎāĖĜąŶƆǂ
űǆĕȳ ĩćǦôŘŚ ƆŶǌƢǋ Ņǆŷĉ
ƎǡŊęƨ ƶƎƄù ƯęĮ ġôƱǆűŅĔ
ǎć ŴŊ ȣŚā ŕƄŚǂȳ ŶğÍƧŶ
ƯęĮŚǉö űǆė ƎŚƉƧŶŚƛƆù
ƆǄȳ ǦŶ ŚƯĔĻÍǏ ƃõ ƶÿŕŘ
ĜŊ ġôƱǆűŅĔ ƆƳ ĉƜű ƆŶŊú
ƄǆƏűŶȳŊƶƜűāǛĬŶǋƱħľôų
ǢǌǆǉĬǆƆǂȳ

ƄćƙĖȶǢǌǆĊǦƳŚűŚǎþęŴ
ƎŶƴĔŅõƃŴȳǦŶǢǌǆįùƋǌŶƊĉ
ŊƯęĮƱǆĉôĜõƊűŘŚƄǆęƄǁŶŶ
Ɔǂȳ ƆƳ ƆŶŕŕƭęǂ ǎć Ǣǌǆ
ǉıƗĉ ŕȞŗý ćôŚ Ɔǂȳ
ƄŊ ĉƣľ ÿǌęƊĉ ĉǿƥŚ
ǉıƗĉ ÿŁȣƊĉ ǎć ŚűŊĕȳ
Ǣǌǆ įùƋǌŶŶ ĊǦƳŚűŚŶ ǎć
ƱǆȞ÷ôǂƆǇĉȳ

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƆĊ įùƋǌŶÍƏ
ŊƧğŵ ȞĖĝ Ɔǂȳ āǛ ƎǦŅę
ƶƎƄùƆŶŘǆƄúǎǂ"

ƄćƙĖȶ ÿǌę ŊǎøŚŶ ȣļǎŶ
ŕȑĄǎŗ Ɔǂ ƶĉġĔŚȳ Ǝùŕ
ŕȑĄǎŗƆŶŕȞŚǇĉŶŕĔǌǋƇĉŶ
ǎć Ɔŗ ŊĩćǦôŘŚ ƶȞĔĜ
įùƋǌŶŴǆĉĉ÷ġŕƛƆúƄôƨȳ
ÿǉƌŊƎùřƗĉǻėāŴǆǹƯğ
ġĉƬŚ þƲ űŗ ÿǉ ƢǡŶ Ŵǆ
ƯęĮ ǶôŊ ǁľęŅõȳ ĩćǦôŘŚ
ŊƶǡŊęƨƯęĮǎćƆŗȎǡĉƢǆ
ȣùùǆŕȞŗýŶņęÿǌęƎľȓù
ǆƛƆùƆǂȳƄŊƳƎŶęġưƱǆŊùŴ
ǦŶ Ɔŗ ŕǡǆĕ ƶűŅĔ ȣŚā Ɖĉ
ƶŕĜĔƱ ƄŊ ıǎĆÍśĉ ƱȡŚý
ĩćǦôŘŚŕȎÿþȣƌŶŕȞėĖĉƌŶ
ĩćǦôŘŚÍƧŶ ƉĉƶȣęąǎāĖ
ĉǦňęűŗȣŚāƶĄƶǡŅŉŚȣęǋ
ĉľėŊ ŕĄėȐ ƄǡňŊ Ɔǂȳ ŅƳ
ƉƄ Ɔŗ ŕǡǆĕ ƶűŅĔ ȣŚā Ɖĉ
ƶŕĜĔƱǆāĜŊȳ

ǉ÷ǃĉƛĖȶƆƳÍƓȓņľƆŶǎǂȲ
ǦŶ Ņƭùŗ ŉŕǆ ƎŶǉǁŴǆ āėǆ
ƉǆŚŊùȳ

ƄćƙĖȶƉĉƳƉŊôƌƶƖƄôűǻŇ
ƆŶŘǆƆǂ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƄŶŘ Ņƭùŗ ŉŕǆ
ƌňǆ Ŷ÷Ưö ƆŶŕƱǆƏǆŴ ćƯĔǆ
ƄŘƤŘŚ ƆŕĉȓƆ ȣùǻŗ űǤǋŚ
ƆǄȳ ƆƳ ĉğǆ ĉġ ŕĄęƭƢŚ
ƱǻĔǁś ƱǆƏűġ ıǎĆƂ ƶűŅė
ĊǄ Ɔǂȳ ĉęľŗ ĉāǉė ŶǦǋ
ġôƶƜűŚƉƄŶŶǦǋùƯôǆŚȞùǼ
ƆǄ ƆŶŕŅùƊ ƄǁǤűŶƊŶȳ ƄŊ
ÿǌęŴÍƧŶŴŕǆƄŅęƎśǎĕŚƆǂ
űǆĕȳǌęǤňƯ÷ƆǄŕƌǆǏűǆėȳ
ĉāǉėÿǌęŴÿöȣƥġŶġǎėŉŘ
ƆǄ ŶǦǌƤ Śƌ÷Ś ƄƧȐƇĉ ƌŊ
ŴǆŴŊėĩǦęƉĉƶ÷Ĺĺǡǆėȳ
ŅƳ Ɗõ ǦƵ ĉġ ŕÿŅűŚ ƆǄȳ
ƱüŊŶĉƟŲÍƧŶƆęǎƇƆǁȳǦŶ
āǛĜŊƄǆƄǁǎùǁŶŶƆǂȲĜŊƄǆ
ǆïõ Ƅǆïõ ƶĉùƇ ǁŊõŶ ƄŊ
ĉňùƶŅȓüŚƏǆŲƆĄġôųȳƄŊ
ǡô ƆƥŴŚ ƧŶ ƆƳ ŅǾľ ǆŊ÷
űǆĕƆǂȳ

ƄćƙĖȶ ŕƙöȲ ǡĉǤĉƌ ƎŚñŊ
ĄĜùƌÍƓ ƆŶŕƜűȲ ǡĉǤĉƌ ęǢȓ
ƶƖƧŶ Ņƭùŗ ŉŚƌ ŕÿŗŘ
ƄõŘƤĄùĞĉġïŅŚǻėāƆǂȳ
ƄŊǦƵȣŚāƯęĮƌŊƱǆŕÿŕŕ
āǛƎāŕŚƱôƨƏǆŲǆġĉƭųȳ

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ Ƅű ĉƣľ ÿǌĔǆ
ƎĉôĜôǆ Ɔǉö Ɔǁȳ ƆƳ ŚŊú

{ćȱ¾Ì

124256



Ʊôƙ ƉƄ ŕňƯŘǄƤ ġĉƬŚ ȎĻǶ
ƎȣŚŷƆǁȳǦŶāǛĉŴùňĩāėǆ
ƆŶŕƱǆƃ÷ ĊǦƳŚűŚ ǉĬǆ Ŷƭǆ
ƎƧĜűõ ƶƛƆù ĉƛĖ ƆŶŕïùǂ
ƎŚűǦĔųȳ

ƄćƙĖȶĞŏ÷ƤāǦŴĊǦƳŚűŚ
ĲùƫƄŊĉƧğŶƉĉĄĖñűǻŇ
ƢǆĄŚƉùǡǆĕƄĉŇęƨƶęƉŊȲ
ƶŅôȎ ĔŊÿĲùƫƶŊù Ɔǂȳ ƆƳ
ćôŚƉƄĲùƫŊĭǶňƤȲćāŅėƤ
ƊűŘśĉ ƶŅôȎ ƏǆŲ Ŋõȓ
ƢǆÍƧŶ ƌŊŗ ƶôĄǎƨ ŴŊė
ƱǆŶƆġŶ ƱǆŊƆġŶ ŴŊė Ǝñùƨĉ
ĉȓƭęćôŚƆǂȳƄŊƳƉƄĭǶňƤ
ƊűŘŚŕȑĄǎŗƉĄǆƆǂĉù÷ǆ
ƄǡǌĞƆǂȳŶƄŊűŚĲùƫƄŊǦ÷Ƥ
ƄŊǄŕ Śĉñęŗ ŊƲā ƢȑƃŘŚ
ƆŴŕǡŊĔúĉ Ǝĉïĕ ƆŶŕȎųĂĉ
ƆƳ ŊƶŕƙƆô ĄǶŶ ƶľȓôõ
ƄǡňŊ ĉŶǌǆ ƄǡǌĞ Ɔǂȳ ùƯö
ćŶĉ űǡę ǦŶ ćāŅėƤ ƊűŘŚ
ƢôǋćôŚġűĉǦňėƧŶĊė÷ƧŶ
ƊűŘŚ Ƣôǋ ƄŊ ǦĉŚ ĉƆŘƧ
ǆȓŶÿôǆ ƱǆŊïôõ ĄǡĉǡĆ
űǻŇƆǂȳĲùƫŊȓņľġűĉǦňę
ŕƜġƒĢĉ ƎƭŊǂ Ƅôƨĉȳ āćľ
ġűĉǦňę ƱŶȎňęľ Ƣ÷ǋ Ŷǉĭ
ȓņľġűĉǦňęƉƧęĢĉƉƄƶƎƄù
ƄǆƏűŶȳ ıǎĆÍƳ ǦŶ Śāŗ 
ƭĄŚƶƯǎĆƇĉĲùƫƌŊƄǋƇĉ
Ǝȣôǂ ǁŊúĉŶ ŊćôŚ Ɔǂ āǦŴ
ƶǎŶǦǦȳ ƆƳ ƉƄ Ƅǉ ġűîƢŚ
ƶƭǉ÷ Ŵǆ ĉǻňƧŶ ƌŊ Ŵǆ Ƅŋ
ƶŕȞùǁȣľęŶġôƱôƥƆǂȳĲùƭ
ƉƄ ƄŊƳ ƯǎĄÍƳ ƌŊ ĉġ ƄŋƂ
ĉġƄǋƂƱôƨǻņľȣľĖǆƭŇȳ
ƎŶǎƶƜű Ɔǂ ǎć āǣ ƆƳ Ɖĉ
ĄŚƉùƄŶŇĕǉŶǣǦƨƶęƉŊȳƆƳ
ĄŚƉùÍƳ ƎȞęĜõ ƶƛƆôõ űǻŇ
ƆŶŕïùǂȲƄǉĉƛŲǆŶƉŇǎŶƶƜű
ƄõŘƤňñĖƉĉƱôƥĉġƶĔǤǡȓ
ƆǂȳŅƳĄĜĔŚǢǌǆƊĉƎŶęƆǇ
ŶȞŚŶȳŚāŗƭĄŚƶƯǎĆƇĉ
ƧõǌŚƄôƧƗĉÍǏ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƆƢ ÿŶŗ Ĳùƭ
Ƅ÷ŚŴȳ

ƄćƙĖȶ Ɔƴ ĲùƭÍƳƄ ĉġ ƄǋƄ
ƎŚƉƧŶ ƆŶŕŕƢĜű ǥǤ ƱôƨÍǏ
ƏǆŲǆġĉƭƌ"

ǉ÷ǃĉƛĖȶƆƥƆŅƳƶűǡęƌųÍƓ
űǋƄƎƧĜŶǆƎƄùƆǂȳ

ƄćƙĖȶ ȓņľ ĺǶňƤ
ƊűŘŚƊĉÍƉƉĄǆŕĄƴƶŷ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ŊĺǶňÍƓ ƌňǆ
ƆŶŕƱǆŅöȑ ćƯĔǆ ƱǆŚƜűõ

ĉƛŶǄŚ ǁôŶȳ Ƅű ƌŊ Ƣȑƃ
ïǡėŚ ƶŕȞ÷ôǂ ŶǦǌƤ ŶŊĔŚ
ƆŴĉȑƆƊ Ŋĉħǻ Ɔǁ ƶŴŅęȳ Ŷğ
ǎćƄŊƧĩǸƭǋƆŴŕŶĬğĹĜŚ
ĉġƄƶǇĉÿǄ÷Ś űǤǏġĉĉƭŚ
ŊĉǦňę ŶǦǌƤ ŶǻȞŘŚŕƌǆǎȳ
ŅƳƉƄǎÿŶƶƜűƄŘƤƱôƥƏǆŲ
Ɔǂƶġĉƭųȳ

ƄćƙĖȶ ŊƴƯň ġűĉǦňėƤ
ƊűŘŚƊĉÍƉ"

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƄŊƳÍƧŶ ƆƳ
ƎŊú ƶƛƆù ƄõŘƤ ňñĖ ƆƓ
ƆŶŕƱǆïôƥ ıǎĆ ƎĞ ĉľėň
Ŷÿǉ Ƣęþ ƶƄƎù ǉį ǶŶǸŴ
ĉƙǌ ǦŶ Ɖĉ ƄõŘ ĉǶĹġƎƨȳ
ŅŗÿǉĤűƛǎćƄűƆǁƄĹǋĄ
ŕĄęƯǁűǆĔŕȡŗüȳŶğƌùƁǆŗ
ŅƭùŗŉŕǆÍǄȳ

ƄćƙĖȶƆĊŕƙöȶŅƭùŗŉŚƌ
ŊĭǶňƧŶ ćāŅėƧŶ ƊűŘŘ
ƌňƙƱǆŚÿĉľƆŶŕƏǆŴĊǦƳŚ
ǉıƗĉ ƄŊ ĉľňù ćƯĔ ƃƗĉ
ƎŊïùƶƎƄùǆĄġùǆƖƧŶȳǦŶ
ƄǉĉƟŴŊƱôƥġűîƢŘƤŊùȁ
ƎŚġƯĔƌ ŕƛƆú Ƅôƥȳ Ƅǉ ĉġ
ǉįƶñùƥıęŅŚȣùǆƶŅôĉƟŲ
Ŵǆ ġűîƢŚŶ ġűƄƆĉĚŶ Ǝƃ÷ŘŚ
ǆāŊĕŴƆǇĉȳȣõǆƌŊġűĉǦňę
ƢȑƃňñĖƱǆŚȞùǶ÷ƢǆƱǆŊ÷
ƆŶŕƏǆŴĊǦƳŚĲùƫƄŊĉľňù
÷Ưôƥǆƃǎ ƎŚāƶŚƛƆù ƆǄȳ
ƎŶǎƶƜű ŉŕƱĄǎ ĩćǦôŘŚ
ĊǦƳŚűŚ ǉıƗĉ űǉ ƆŶŕïņƥ
ǎÿŶ Ƨğŵ ƎŊïù ƶƎƄù ƏǆŲ
Ɔġĉƭųȳ Ŷġƙ ƎŚǡŊĚ ƆŚƛƆù
ǎć ƌŊ ǦƵƧğŵǙĆĕ Ŷǎÿę
ƄŊ ĭǶňƧŶ ćāŅėƧŶ ƊűŘŚ
ŅƭùŗŉŚƌƄõŘƤôƧǸƉǁĉȓƆ
ĉƎŚŘù Ɔǂȳ ƌŊƳ āǛ Ʊôƨ
ƊűŘŚĉġƶǧǎùŶŊƄŶȑĕŴŚƌ
ǎć ĉġ ƶǎŶȣƯŶ Ǣǌǆ ĊǦƳŚ
ǉıƗĉ ǌǦĉ ǦĉŚ ŕǡǆĕ Ŷƭƙ
ƎƢïŅƌ ƉŕĄùƎŚ ŚƛƆù ƃƙȳ
ƆƳ ƉƄ Ƨğŵ ĊǦƳŚűŚ ǎāĖ
ƶŕƢĜűƊűŘŚƎƛôġƉĉƶƛƆù
Ğŏ÷ƤāǦŴġôƶǎŶǦǦƆǂȳƌŊƳ
ƢȑƃǦŶƉĉŗƄŊ÷ƯöƶǡôȓƎƨ
ĉġŅƭùŗŉŚƌƯęĮĉȣŘŶƆŗ
ĄǌęǦŗƱǆŊõȣŘāƆǂȳ

ǉ÷ǃ ĉƛĖȶ ƆĊ ǎÿŶȲ ƶïŊƌų
ĄǦôȐ ŕĔǋƁǇ ƄôƗȳ ƉŕǦŊĚ
ǎć ƎȣŚŶ Ɔǁȳ Ƅƶǁ Ɔǁ ǎć
ƱĄġǦűƌȲǁĹŶǁôǆȳ

ƄćƙĖȶ ǡŶƱŊƌ ŕƙöȳ ĜĜŴǂ
ƆĉűǁùƌȳŠƧŠƧȳ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 7

ተስፋልደት መብራህቱ

9 ዕዉታት ምስግጋር ተጻዋቲ ፕሪመር ሊግ 2019/20

ሃገራዊት ጋንታ ኩዕሶ እግሪ ኤርትራ ናይ
ካልኣይ እግሪ ግጥም መጻረዪ ንዋንጫ ዓለም
2022 ንምክያድ ትማሊ ቀዳም 7 መስከረም
2019 ምሸት ናብ ናሚብያ ኣምሪሓ። ብቐዳም
ረፋድ ነታ 20 ተጻወትቲ ዝርከብዎም 29 ኣባላት
ሓቑፋ ናብ ናሚብያ ዘምርሐት ሃገራዊት ጋንታ
ንምፍናው ሓለፍቲ ሃገራዊ ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ
ኤርትራ፡ ኣሰልጠንቲ ኣለይትን ተጻወትቲን ኣብ
ዝተረኽቡሉ ኣብ ዝተኻየደ ስነ-ስርዓት ኮሚሽነር
ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣምባሳደር ዘመደ ተኽለ
ኣብ ዘስምዖ መፋነዊ ቃል እታ ሃገራዊት ጋንታ
ተካይዶ ውድድር ነቲ ካብ ታሕቲ ጀሚሩ ደረጃ
ብደረጃ ንኽንበጽሖ ቀጻሊ ጻዕርታት ዝካየደሉ
ዘሎ ስራሕ ፍረ ክርከቦ ድርኺት ዝህብ ምዃኑ
ብምምልካት ኣብቲ ዝጽበዮም ካልኣይ እግሪ ግጥም
ንዝነበረ ሕጽረታት ኣሪሞም ብዲሲፕሊን ዝተሰነየ
ዝሐሸ ውጽኢት ንምምዝጋብ ክጽዕሩ ተላብዩ።

ኣሰልጣኒ እታ ሃገራዊት ጋንታ ኣለምሰገድ
ኤፍሬም ብግደኡ ነቲ ኣብ ቀዳማይ እግሪ
ዘርኣይዎ ጉድለታት ብምእራም ዝበለጸ ውጽኢት
ንምምዝጋብ ድሉዋት ምህላዎም ገሊጹ። ሃገራዊት
ጋንታ ኤርትራ ብ 4 መስከረም ኣብ ኣስመራ
ስታድዩም ኣብ ዘካየደቶ ቀዳማይ እግሪ ግጥም
ብመዘንኣ ሃገራዊት ጋንታ ናሚብያ 2 ብ 1
ምርታዓ ይፍለጥ።
ኣብዚ ዝመጽእ ሰሉስ 10 መስከረም 2019
ተካይዶ ናይ ካልኣይ እግሪ ግጥም ድማ ኣብ
ቀዳማይ ግጥማ ዘይተጠቐመትሎም ከም ጎልጎል
መብራህቱን ኤዛና ዮውሃንስን ዝኣመሰሉ ካብ
ወጻኢ ዝመጹ ተጻወትቲ ናይ ምስላፍ ዕድል
ክህልዋ ምዃኑ ህዝባዊ ርክባት ኮሚሽን ባህልን
ስፖርትን ኤርትራ ሓቢሩ።

ድራር ፍሰሃየ

ንሻውዓይ ግዚኡ ዝካየደ ዘሎ ውድድራት ስፖርት
ክፍልታት ሚኒስትሪ ምክልኻል ዓርቢ 5 መስከረም 2019
ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ኣብ ስታድዮም ኣስመራ
ብወግዒ ተኸፊቱ። ኣብ መኽፈቲ ስነ ስርዓት ተሓጋጋዚ
ሓለቃ ስታፍ ሚኒስትሪ ምክልኻል ብሪጋደር ጀነራል
ኢዮብ ፍስሃየ ፡ ሓላፊ መኮነን ሓበሬታን ጎስጓስን ሚኒስትሪ
ምክልኻል ኮሎኔል ሰሎሞን ስዩም፡ ካልኦት ሓለፍትን
ኣባላትን ሚኒስትሪ ምክልኻልን ኣፍቀርቲ ስፖርትን ኣብ
ዝተረኽብሉ ኩለን ተሳተፍቲ ጋንታታት ሙሉእ ዕጥቂ
ለቢሰን ኣብ ሜዳ ተረኺበን ኔረን።
ኣብቲ ኣጋጣሚ ሓላፊ ኮሚተ ስፖርት ሌ/ኮ ሰሎሞን
ገብረልኡል ንዕዱማት ኣጋይሽ እንቋዕ ደሓን መጻኩም
ድሕሪ ምባል ውሽጣዊ ውድድራት ክፍልታት ሚኒስትሪ
ምክልኻል ዕላምኡ ንመንእሰያት ወኖም ኣበራቢርካን

ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ናብ ናሚብያ ኣምሪሓ

ውድድራት ስፖርት ክፍልታት ሚኒስትሪ ምክልኻል ጀሚሩ
ኣጎሳጉስካን ንክለብ ዓንበርበብ ብኩሉ
ዓይነት ስፖርት ኣሐይልካ ምስ ካልኦት
ክለባት ምውድዳርን ጎብለል ኮንካ
ንምውጻእን ጥራይ ዘይኮነ ብደረጃ ሃገር
ብቁዓት ስፖርታውያን ንምፍራይ ዝዓለመ
ምዃኑ ድሕሪ ምግላጽ እዚ ውድድር
እዚ ንኽካየድ ዝተታሓጋገዙ ትካላትን
ውልቀሰባት ምስጋንኡ ኣቅሪቡ።
እቲ ንሓሙሽተ ዓይነታት ስፖርት
ኩዕሶ እግሪ፡ ኩዕሶ መርበብ፡ ኣትለቲክስ፡
ባድሜንተን ጨመተ ቶኽሲን ኣጠቃሊሉ
ብኽልቲኡ ጾታ ዝካየድ ውድድር
ንኣስታት ክልተ ወርሒ ዝቅጽል ኮይኑ
ንዝተፈላለያ ኣሃዱ ዝወከላ ሽዱሽተ ክለባት እየን ክሳተፋ

።

ኣብቲ ናይ መኽፈቲ ስነ ስርዓት ጸወታ ኩዕሶ እግሪ
ኣብ መንጎ ጋንታታት ሳቡርን ሂምቦልን ተኻይዱ ነይሩ።
ፈለማ ጋንታ ሳቡር እያ ብመንገዲ ብርሃነ መሓሪ ኣቢላ
ሸቶ ኣቑጺራ። ተጻወቲ ሂምቦል ንዝተመዝገበቶም ሸቶ
ከሕዉዩ ላዕልን ታሕትን ክብሉ ኣብ ዝተራእይሉ ዕረፍቲ
ቅድሚ ምእካሉ ብመንገዲ ሃኒባል ኪሮስ ሸቶ ረኺቦም።
ድሕሪ ዕረፍቲ ኣብ ዝቐጸለ ጸወታ ተመጣጣኒ ብቕዓት
እዩ ተንጸባሪቑ። ብወገን ክልቲአን ጋንታታት ንሸቶ ዝኾና
መጥቓዕትታት እኳ እንተተፈተና ሸቶ ግን ክምዝገብ
ኣይከኣለን ጸወታ ኸኣ ብናይ ሓባር ዓወት 1 ብ 1
ተዛዚሙ።

መስርሕ ምስግጋር ተጻዋቲ ክለባት ዓዲ እንግሊዝ ብ31
ነሓሰ 2019 ከም ዝተዓጽወ ይዝከር። ይኹን’በር ክለባት
እንግሊዝ ዋላ’ኳ ተጻወትቲ ናብ ሕቁፈአን ዘእትዋሉ ግዜ ሓደ
ወርሒ ቅድሚ ናይ ካልኦት ሃገራት ዝዕጾ እንተኾነ ተጻወተን
ናብ ካልኦት ጋንታታት ከይከዱ ንምዕቓቦም ግን ደቒሰን
ኣይሓድራን’የን። ኣብዚ ክራማት ብርክት ዝበሉ ተጻወትቲ
ካብን ናብን ክለባት ተሰጋጊሮም’ዮም። ኣብ ፕሪመር ሊግ
ኢንግሊዝ እቶም ትሽዓተ ዝበለጹ መስርሕ ምስስጋር
ተባሂሎም ዘለዉ እዞም ዝስዕቡ’ዮም።

9. ዲን ሀንደርሰን (ሸፊል ዩናይተድ፡ ብልቓሕ)
ኣብዚ ክረምቲ ሸፊልድ ዩናይተድ ኣርባዕተ ግዜ ናይ ገዛእ
ርእሳ ናይ ምስግጋር ክብረወሰን (record) ሰይራቶ እያ። ሓላዊ
ልዳት ሀንደርሰን ዝሓለፈ ዓመት ብልቃሕ ካብ ማንቸስተር
ዩናይተድ ናብ ብራማል ላነ ዝተባህለት ጋንታ ኣብ ዝጸንሓሉ
ብዘርኣዮ ጽብቅ ብቕዓት ኣብ ዓይኒ ሸፊልድ ከኣቱ ክኢሉ’ዩ።
በዚ ድማ ብልቓሕ ናብታ ጋንታ ክሰጋገር ብምኽኣሉ ኣብዚ
ክረምቲ ካብቶም ዕዉታት ምስርሕ ምስግጋር ተጻወትቲ
ተባሂሉ’ሎ።

8. ፓብሎ ፎርናልስ (ዌስት ሃም፡ 24 ሚልዮን
ዩሮ)
ምናልባት ኣብዚ እዋን ንዌስትሃም እናኣከፋፍል ዘጥቅዕ
ተጻዋታይ ዘድልያ ኮይኑ ኣይስማዓካን። ዛጊት ኣብዚ ቦታ
ዝጻወቱ ከም ላንዚኒ፡ ፍሊፐ ኣንደርሰን፡ ኣንድሪ ያርሞለንኮ፡
ሚቼል ኣንቶኒዮን ጃክ ዊልሸርን ስለ ዘለውዋ። እንተኾነ ግን
ፎርናልስ ዌስትሃም ትብህጎ ተጻዋታይ ካብ ዝኸውን ነዊሕ ስለ

ዝገበረ ክውንንዎ ኣይተማትኡን።
ፎርናልስ ኣብ ዓመት 2017/18 ኣብ ላ ሊጋ ስጳኛ ምስ
ሊዮነል መስን ሊዊስ ስዋረዝን ብምዃን ዝበዝሐ ንሸቶ ዝኾና
ኮዓሳሱ ዝቀረበ ተጻዋታይ ተወጺዑ ‘ዩ። እዚ ኣበርክቶ’ዩ ድማ
ንኣሰልጣኒ ዌስትሃም ማኒዩል ፐለግሪኒ ድሕሪ ቀለስቲ ጸወታ

(playmakers) ከም ኽዋን ሮማን ሪከልመን፡ ደቪድ ሲልቫን
ክውንኖ ዝበሃገ።

7. ጃይ ሮድሪገዝ (በርንለይ፡ 10 ሚልዮን ዩሮ)
ኣብ ሻውዓይ ተሰሪዑ ዘሎ ሮድሪገዝ እዩ። ሮድሪገዝ
ንጋንትኡ ነበር ዌስት ብሮም ናብ ጋንታታት ሻምፕዮን
ሺፕ ቅድሚ ምውራዳ 11 ሸቶታት ኣበርኪቱሉ ከም ዝነበረ
ይፍለጥ። ዝሓለፈ ዓመት ድማ ኣብ ቻምፒዮን ሺፕ 22
ሸቶታት ከመዝግብ ኪኢሉ እዩ።
እዚ ልዕሊ 100 ጸወታታት ዝካየደ ተጻዋታይ ኣብ መሳርዕ
በርንለይ ብቑዕ ክኸውን ከም ዝክእል ይግለጽ። ብዘይካ’ዚ
እዚ ተጻዋታይ ንክሪስ ዉድን ኣሽሊ ባርነስን ተወሳኪ ድርዒ
ብምዃን ኣብ ዓወት እዛ ጋንታ መሪሕ ተራ ክጻወት ከም
ዝኽእል ይእመነሉ።

6. ዳኒኤል ጄሚስ (ማንቸስተር ዩናይተድ፡ 15
ሚልዮን ዩሮ)
እዚ ድሕሪ ናይ ክልተ ዓመት ናይ ልቓሕ እዋን’ውን
እንተኾነ ብኣደ ጋንትኡ ሽረውስቡሪ (Shrewsbury) ክምረጽ
ዘይከኣለ መንእሰይ ተጻዋታይ ጃሜስ ኣብ ሓጺር ግዜ ኣደናቂ
ብቅዓት ዘለዎ ተጻዋታይ ክኸውን’ዩ ክኢሉ ዘሎ። በዚ’ያ ድማ
ማንቸስተር ዩናይትድ ብዙሕ ከይተዋገየት ነቲ ድሕሪ ምኻድ
ክሪስቲያኖ ሮናልዶ
ብዙሕ ዘይረገአ ዘሎ
የማናይ ክንፊ ከህድእ
ብ15 ሚልዮን ዩሮ
ዘፈረመቶ። ኣብዘን
ዝሓለፋ ጸወታታት
ድማ ነቲ ናይ መልሰ
መጥቓዕቲ ስልቲ
ሾልሻየር ዝለመዶ
እንክመስል ነዚ
ተነቢርሉ ዘሎ ትጽቢት
ክምልስ ብሉጻት
ሸቶታት የመዝግብ
ኣሎ።

5. ሞሰ ኬን (ኤቨርተን፡ 29
ሚልዮን ዩሮ)
እቲ ኣብ ሰሪ ኣ ኢጣሊያ
ብዓሌታዊ ጸሪፊ ዝባኑ ዝተቐልጠ ወዲ
19 ዓመት ኣጥቕዓይ ጁቬንቱስ ነበር
ኬን ናብ አቨርተን ከም ዝተሰጋገረ
ኣይርሳዕን። ሰበ ስልጣን ጁቬ ነዚ
መንእሰይ ተጻዋታይ ተካኢ እቶም
ዕድመ እናደፍኡ ዝመጹ ዘለዉ
ተጻወትቶም ክኸውን ዘሓሰብሉ
ንብዚሓት ዘገረመ ኩነታት’ዩ።
በንጻሩ ኤቨርተን ነቲ ድሕሪ ሉካኩ
ፍጹም ከይረገአ ዝጸንሐ መስመር
መጥቓዕታ መተካእታ ረኺባትሉ
ከም ዘላ ይእመን።
እዛ ጋንታ ኣብዚ እዋን ክልተ
እናከፋፈሉ ዘጥቕዑን ዝሓለፈ ዓመት ከኣ ብድምር 26
ሸቶታት ዘመዝገቡ ሪቻርድሰንን ሲጎርድሰን ኣለወዋ።
ምስ’ቲ ብገምጋም ኣብ 89 ደቒቕ ናይ ሰሪ ኣ ጸወትኡ ሸቶ
ዘምዝግብ ዝነበረን ጽቡቕ ኩዕሶ ናይ ምኹብካብ ክእለት
ዘለዎን ቕልጡፍ ተጻዋታይ ብምዃን ንኤቨርተን ዓወታት
ከሕፍስዋ ሃንቀውታ ደገፍታ እዩ።

4. ሮድሪ (ማንቸስተር ሲቲ፡ 63 ሚልዮን ዩሮ)
ማንቸስተር ሲቲ ዕዉት መስርሕ ምስግጋር ተጻወቲ ኣብ
ምግባር ካብተን ጽቡቅ ሽም ዘለወን ጋንታታት ፕሪመር
ሊግ እያ። በዚ ድማ መተካእታ ነቲ ዕድመ ደፊኡ ዝርከብ
ፈርናንዲኖ ንምርካብ ድሕሪ ናይ ክልተ ዓመት ኮለል
መዓልቦኣ ኣብ ተጻዋታይ ኣትለቲኮ ማድሪድ ሮድሪ ኮይኑ’ሎ።
ብርክት ዝበሉ ተንተንቲ ኩዕሶ እግሪ ኢንግሊዝ እዚ መስርሕ
ምስግጋር ዕዉት ምንባሩ’ዮም ዝሰማምዑ።

3. ኒኮላስ ፐፐ (ኣርሰናል፡ 72ሚልዮን ዩሮ)
ነቲ ብኣቡሙያንግ ተታሒዙ ዝነበረ ክብረወሰን መስርሕ
ምስግጋር ተጻወትቲ ኣርሰናል ክሰብሮ ዘይተጸገመ ኣይቮሪያዊ
ኒኮላስ ፐፐ ኣብ ሳልሳይ ጀረጃ ዕዉት መስርሕ ምስግጋር
ተጻወትቲ ኢንግሊዝ’ዩ ተሰሪዑ ዘሎ። ፐፐ ነቶም ዝሓለፈ
ዓመት ብናይ ዉልቑም ብቖዓት ብድምር ልዕሊ 45 ሸቶታት
ዘመዝገቡ ኣጥቓዕቲ ኣርሰናል ኣቡሚያንግን ላካዜትን
ተወሳኺ ሓይሊ ንክኾነም’ዩ 72 ሚልዮን ዩሮ ዝፈሰሰሉ። እዚ
ተጻዋታይ ዝሓለፈ ዓመት ንፈረንሳዊት ሊለ 23 ሽቶታት ከም

ዘመዝገበላ ይፍለጥ።

2. ዮኡሪ ቴለማንስ (ሊስተር ሲቲ፡ 35ሚልዮን
ዩሮ)
ሊስተር ሲቲ ንቴለማንስ ከተፈርሞ ካብ ካልኦት ክለባት
ዝኾነ ይኹን ውድድር ኣይመጻን። እንተኾነ ግን ናይ
ቴለማንስ ፈጠራውንትን ዘለዎ ዕድመ ብምንጽጻር ዝውንኖ
ብቅዓትን ነቲ መስርሕ ምስግጋር ዕዉት ኣስምይዎ’ሎ።
እዚ ወዲ 22 ዓመት በልጂማዊ ተጻዋታይ ንሊስተር ክሳብ
ሻዱሻይ ደረጃ ተሰሪዕእ ንዓመታ ኣብ ግጥም ዩሮፕያን ሊግ
ክትወዳደር ዝጽበይዎ ደገፍቲ ብቑጽሪ ብዙሓት እዮም።

1. ቱንጋይ ንዶምበለ (ቶተንሃም፡ 54 ሚልዮን
ዩሮ)
ኣብ ቀዳመይቲ ጸወትኡ ንቶተንሃም ዘማዓራረየትን
ሚዛን ጸወታ ዝቀየረትን ሸቶ ብምምዝጋብ ነቲ ተሓንጊጥዎ
ዝመጸ ጾሮ ከራግፍ ዝጀመረ ንዶምበለ ብ54 ሚልዮን ዩሮ
ዝተሰጋገረሉ መስርሕ ልዕሊ ኩሎም መስርሕ ምስግጋር
ጸብለል ኢሉ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ተሰሪዑ ይርከብ።
ኩዕሶ ናይ ምኹብኳብ ብቕዓቱን ጋንታ መሪሑ
ንቅድሚት ኣብ ምድፋእ ዘለዎ ዓቕምን ድማ ዘመናዊ
ኣከፋፋሊ ምዃኑ ዘመስከር እዩ። ቲንጋይ ንዶምበለ ጌና ወዲ
22 ዓመት ዘሎ ተጻዋታይ ስለ ዝኾነ ኣብታ ጋንታ ንነዊሕ
ዓመታት ኣብቲ ዝመልኮ ቦታ ብሉጹነቱ ከርኢ ከም ዝኽእል
ክኢላታት እዚ ዓውዲ ይገልጹ።
ሙሴ ገ/ዝግሄር

ሓዳስ ኤርትራ መበል 29 ዓመት ቁ.7 8 መስከረም 2019 - ገጽ 8

ተረኛ ፋርማሲ ዕለት ጎደና ቁ.ስልኪ

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

123355
123690
124151

8/9/19
8/9/19
8/9/19

ከባቢ ሽዳ ጥቓ ኢንሹራንስ ነበር ጎደና ብድሆ ቁ.ገዛ 1
ጎደና ዓይገት ቁ.ገዛ 17፡ ከባቢ ሲነማ ሓማሴን
ጎደና መረብ ቁ.18፡ ከባቢ ካምፖቦሎ

ፋርማሲ ሂወት
ቤት መሸጣ መድሃኒት መረብ
ቤት መሸጣ መድሃኒት ምሕረት

ቃለ-መሕተት

ኣማረሽ ጸጋይ

ምስ ወ/ሮ ዛይድ ተስፋማርያም

ካብ ሓረስቶት ስድራ-ቤት ኣብ 1974
ኣብ ዓዲ-ሓወሻ - ዞባ ማእከል ተወሊዳ።
ክሳብ ሻዱሻይ ክፍሊ ኣብ ዓዲ-ሓወሻ፡ ካብ
ሻውዓይ ክሳብ ታሽዓይ ድማ ኣብ ቤት
ትምህርቲ ባና ኣብ ኣስመራ ተማሂራ።

ናይ ታሽዓይ ክፍሊ ትምህርታ ኣቋሪጻ፡
ኣብ ወርሒ ሓደ 1991 ንሜዳ ተሰሊፋ። ኣብ
ቀጣን ግቡእ ወተሃደራውን ፖለቲካውን
ትምህርቲ ድሕሪ ምቕሳም ከኣ፡ ኣብ ክፍለ-
ሰራዊት 61 ተመዲባ።
ኣብ 1993 ተጣይሳ፡ ውልቃዊ ናብርኣ ኣብ
ምምራሕ ተዋፊራ። ኣብቲ ዓመት’ቲ ምስ
ኣቶ ገብረመስቀል ነጋሲ ሓዳር መስሪቶም -
ንዓመታኡ ድማ ጓል ተበኲሮም።
ወ/ሮ ዛይድ፡ ኣብ ኩሉ ማሕበራዊ
ህይወት እትነጥፍ፡ ኣይክእልን ምባል ዘጸግማ፡
ኣብነታዊት ጓል-ኣንስተይቲ እያ። ምስኣ
ዝገበርናዮ ሕጽር ዝበለ ዕላል ኣሎ - ሰናይ
ንባብ።
- ድሕሪ ምጥያስ ናብራኺ ከመይ
ቀጺሉ?
ምስ ተጣየስኩ፡ ስራሕ ንኽደሊ ካብ ዓዲ
ናብ ኣስመራ እየ ኣምሪሐ። ክልተ ዓመት
ዝኸውን ድማ ስራሕ ክረክብ ኣይከኣልኩን።
ትም ግን ኣይበልኩን። ብሃማደኤ ዝወሃብ
ዝነበረ ናይ ስንጀር ትምህርቲ ተኸታቲለ፡
ብብሉጽ ነጥቢ ድማ ትምህርተይ ዛዚመ።
በዚ ተተባቢዐ እንደገና ናይ ታይፒን
ትምህርቲ ወሲደ። ኣብዚ እውን ውጽኢተይ
ዝነኣድ እዩ ነይሩ።
ከምዚ እናበልኩ ዓቕመይ ከዕቢ ድሕሪ
ምጽናሕ፡ ኣብ 1997፡ ‘ንዝተጣየሳ ተጋደልቲ፡
ናይ ፈተሪኖ ስራሕ፡ ፈተና ክግበር እዩ’
ዝብል ሓበሬታ መጺኡ። ክፍተን ከይደ።
እቲ ዕድል ንገዳይም ተጋደልቲ እዩ ዝብል
ዝነበረ። ኣነ ገዲም ኣይኮንኩን - መሬት
ኣብ ምውጋሑ እየ ንሜዳ ወሪደ። ክፍተን
ኣለኒ ኢለ ግን ኣትየ። እቲ ፈታኒ ከም
ዘይምልከተኒ ሓቢሩኒ። ነቲ ማናጀር ድማ
ነጊሩዎ። እቲ ማናጀር “ደሓን ትፈተን’ሞ፡
እንተ ተሪፋ ትተርፍ እንተ ሓሊፋ ድማ
ንርእዮ’’ ኢሉዎ። ብኸም’ዚ ተፈቲነ፡ ኣነ
ጥራይ ሚእቲ ካብ ሚእቲ ኣምጺአ። ስራሕ
ፈተሪኖ ድማ ጀሚረ።

- ስራሕ ፈተሪኖ’ሞ ከመይ ረኺብክዮ?
ምምራሕ ማኪናኸ ብኸመይ ተማሂርኪ?
ናትኪ ኣካይዳ እዩ ዝውስኖ። ብዝሒ
ሰብ ኣብ ዘለዎ፡ ምድፍፋእን ምጽቕቓጥን
ተጻዊርኪ፡ ንዘጋጥም ጸገማት ኣህዲእኪ. .
.ንህዝቢ ከተአንግዲ ምዃንኪ ተገንዚብኪ፡
ንሓንጎልኪ እንተደኣ ኣዳሊኽዮ፡ ብዙሕ
ኣጸጋሚ ኣይኮነን። ምስ ዝሓረቐ ክትሓርቅን
ከተንጸርጽርን እንተደኣ ፈቲንካ ግን፡ ዘይነበረካ
ሕማም ኢኻ እተጥሪ።
ስለ’ዚ ናትኪ ተዓጻጻፍነት ወሳኒ
እዩ። ህዝቢ ከኣ፡ እቲ ዘድልዮ
ኣገልግሎት ብዝግባእን ብትዕግስትን
እንተደኣ ሂብክዮ እንታይ በሃላይ
ኮይኑ!!
ብዛዕባ’ቲ ኣውቲስትነት
ብኸመይ ተማሂርኪ ንዝብል ከኣ፡
ካብ ፈተሪኖ ናብ መራሒት ማኪና
ክሰጋገር - ደረት ዘይብሉ ድልየት
ስለዝነበረኒ፡ ነቲ ናይ ኣውቲስትነት
ስራሕ፡ ከሎ ጌና እየ ኣጽኒዐዮ።
ኣበይ ደው ይበሃል፡ ኣብ ከመይ
ኩነታት ንማካይን ትሓልፈን፡
ንመን ቀዳምነት ትህብ፡ እንታይ
ዓይነት ማርሻ - መዓስን ብኸመይን
ትጥቀም. . . ኩሉ፡ ቅድሚ
ማኪና ምሓዘይ ፈሊጠዮ። ዳርጋ
ንወግዓውነት እየ ተማሂረ ክብለኪ
እኽእል።
ኣርባዕተ ዓመት ኣብ ናይ
ፈተሪኖ ስራሕ ድሕሪ ምስርሐይ፡
ናይ ኣውቲስትነት ትምህርቲ ን20 ሰባት
ዕድል ተኸፊቱ። እንተኾነ፡ ምስ’ዞም ዕስራ
ሰብ ናተይ ስም ኣይነበረን። ክቱር ድልየት
ስለዝነበረኒ፡ ነቲ ማናጀርና ከይደ - “ሰለስተ
ሰብ ዘይትውስኽ፡ ካብዞም ዕስራ ዝኾነ ነገር
ከጋጥም ስለዝኽእል መተካእታ ንኾነካ’’
ክብል ተወኪሰዮ። ማናጀር፡ ሕቶይ ተቐቢሉ
ሰለስተ ሰባት ከም መተካእታ ኣእቲዩና።
ከምቲ ዝበልኩዎ ኮይኑ ድማ - እታ ሓንቲ
“ሓንጎለይ ኣይተቐበሎን’’ ኢላ ገዲፋቶ።
ካልኣይቲ ሞት ኣጋጢሙዋ፣ ሳልሰይቲ
ድማ ተሪፋ። 20 ሰባት ብጽቡቕ ወዲእና፣
ኣነ ብብሉጽ ነጥቢ ቀዳመይቲ ወጺአ።
ነዚ ኩሉ ክመሃር እንከለኹ፡ ናይ ሸሞንተ
ወርሒ ጥንሲ ነይሩኒ። ሕርሰይ ይቃረብ
ስለዝነበረ፡ ንማናጀርና ከይደ ነጊረዮ። ገሪምዎ
- “ናይ ሸሞንተ መዓልቲዶ ናይ ሸሞንተ
ወርሒ?’’ ክብል ሓቲቱኒ። ትምህርተይ
ከይሰናኸል ኢለ ከምዝሓባእኩሉ ምስ
ሓበርኩዎ፡ ፓይተንተይ ሒዘ ንኸዕርፍ
ነጊሩኒ። ጥምቀተይን መመረቕታ
ትምህርተይን ድማ ብሓንሳብ ጸምቢለዮ።
- ኣጀማምራኺ ኣብ ስራሕ ኣውቲስታ’ሞ
ከመይ ነይሩ?

ፈለማ - ካብ 2001 ክሳብ 2003፡
ሚኒባስ ሻዱሻይ ወራር ዝብሃላ - ቶዮታ
ዝዓይነተን ናይ 15 ሰባት እየ ክሕዝ ጀሚረ።
ብድሕሪ’ዚ፡ ናብ ዞባ ማእከል ብምኻድ
ፒክ-ኣብ ቶዮታ ሒዘ፡ ኣብ ምምሕዳራትን
ሚኒስትሪታትን ንሓሙሽተ ዓመታት ሰሪሐ።
ምልከት እናኣጥረኹ ምስ መጻእኩ እንደገና
ናብቲ ፈለማ ስራሕ ዝጀመርኩሉ ተመሊሰ፡
ሞስኮቪች ሒዘ ክሰርሕ ጀሚረ።
ብኸምዚ እናሰራሕኩ እንከለኹ፡ ገለ ሰባት
ንዕብየተይ ዝምነዩ፡ “እንታይ’ዩ እቲ ጸገም፣
ዓባይ ኣውቶቡስ ዘይመትሓዚኺ ዓቕሚ
ድዩ ተሳኢኑ?’’ እናበሉ የተባብዑኒ ነይሮም።
ዘረባኦም ዕሽሽ ኢለ ክሰግሮ ኣይከኣልኩን።
“ሓቆም እዮም’’ ኢለ፡ ናይ ራብዓይ
ፍቓድ መምርሒ ክሕዝ ንክመሃር ሓቲተ።
ብሕቶይ መሰረት ድማ፡ ምስ ከማይ
ዝኣመሰላ ብጾተይ ተማሂረ። ናይ ራብዓይ
ደረጃ ፍቓድ መምርሒ ማኪና ሒዘ።
ዓበይቲ ኣውቶቡስ ንምሓዝ ድማ በቒዐ።
- ዓባይ ኣውቶቡስ ሒዝኪ ብብዝሒ
ሰባት ከተመላልሲ ከመይ ይስመዓኪ?
ኣነ ንሞያይ ኣዝየ እየ ዝፈትዎ። ‘እንቋዕ
ኣውቲስታ ኮንኩ’ እየ ዝብል። ካብ ድኻታት
ስድራ ተወሊደ ማኪና ምሓዝ ንዓይ -
ካብ’ቲ ኣዝዩ ባህ ዝብለኒ ዝነበረ ነገር እዩ።
ኮይኑ ከኣ በጺሐዮ። ንህዝቢ ካብ ገዝኡ ናብ
ስርሑ፡ ካብ ስርሑ ናብ ገዝኡ ከማላልስ እየ
ዝውዕል። ኣብ’ቲ ስርሐይ ንዝሰርሑ ሰባት
ሒዘ ክጐዓዝ እንከለኹ ዝፈጥረለይ ዕግበት፡
ደረት የብሉን።
ምስ ህዝቢ ምስራሕ ጥዑም’ዩ በጃኺ።
ከም ገለ ኢለ ብዕረፍቲ ወይ ብኻልእ
ምኽንያት፡ ስራሕ እንተደኣ ኣቋሪጸ፡
ብቐዳምነት ድሃየይ ዝሓትት እቲ ከመላልሶ
ዝውዕል ህዝቢ እዩ። ኣብ ውራየይ ይኹን
ኣብ ጸገመይ ዝዕጅበኒ ንሱ እዩ።
ምምራሕ ማኪና ማለት፡ ኩሉ ኣካላትኪ እዩ
ዝሰርሕ። ህዝቢ ሒዝኪ ትጐዓዚ ስለዘሎኺ፡
ብሰንኪ ዘየድሊ ሸለልትነት ንዝስዕብ ሓደጋ
ምእንቲ ከይትቃልዒ፡ ዓይንኺ፡ እዝንኺ፡
ኣእዳውክን ኣእጋርክን፡ ብምሉኡ ኣድህቦኺ
ናብታ ማኪና ክኸውን ኣለዎ። ካብ ገዛይ
ክብገስ ከለኹ፡ ብዘይካ ማኪና ምዝዋር
ካልእ ዋኒንን ሓሳብን ከምዘይብለይ፡ ንነብሰይ
ኣእሚነ እየ ዝነቅል። ከምዚ ስለዝኾንኩ፡
ኣምላኽ ይመስገን፡ 18 ዓመታት ዝኣክል
ሰሪሐ ኣለኹ - ሓንቲ መዓልቲ እውን
ትኹን፡ ማኪና ኣጋጭየ፡ ኣብ ዘይግብኣኒ
ጠጠው ኢለ. . . ኣይፈልጥን። እንዳ ትራፊክ
ዝብሃል ተቐልቂለ ኣይፈልጥን።
ዘይከሓድ፡ ሓደ መዓልቲ ቆልዓ ኢዳ
ኣብ ማዕጾ ተቐርቂራትኒ ኣላ። ኣዝየ እየ
ዝጥንቀቕ። እናዘወርኩ ቴሌፎን ኣልዒለ
ኣይፈልጥን። ቴሌፎን ብዙሕ ሰበብ እያ

እተምጽእ። መርድእ ትነግረካ፡ ቆልዓ
ሓሚሙ ይብሉኻ። ኣቓልቦኻ ይስረቕ።

ቀልቢ እንተዘየለ ድማ፡ ሓደጋ ክስዕብ ግድን
እዩ። ስለ’ዚ ቴሌፎን፡ ኣብ መዕረፊ ቦታ
እንተዘይ ኮይኑ ኣብ ጉዕዞ ኣየልዕልን እየ።
- ደቂ-ኣንስትዮ ካብ ደቂ-ተባዕትዮ
ንላዕሊ፡ ኣብ ኣተሓሕዛ ማኪና ይጥንቀቓ
ክብሃል ይስማዕ እዩ’ሞ፡ ንስኺ ነዚ ከመይ
ትርእይዮ?
ብርግጽ! ኣብ ኣተሓሕዛ ማኪና፡ ልክዕ
ከም’ታ ኣብ ኣተዓባብያ ደቅና ኢና።
ኣተዓባብያ ቆልዓ ካብ ንወዲ-ተባዕታይ ንጓል-
ኣንስተይቲ ይቐልል። ንቆልዓ፡ ዝያዳ ኣቦ
ኣደ እያ ትከናኸን። ከይወድቃ፡ ከይጠምያ፡
ከይዓርቃ ጥብቕ ኢላ እትከታተል ንሳ እያ።
ኣቦ ኣይሕግዝን ማለት ኣይኮነን፡ ኣይከም
ኣደን ግን። ኣብ ኣተሓሕዛ ማኪና ድማ፡
ልክዕ ከምኣ እያ።
ካልእ እውን ኣሎ - ጓል-ኣንስተይቲ ካብ
ብዙሕ ወልፍታት ንሳ ትሓይሽ ካብ ወዲ-
ተባዕታይ። ናይ ዝኾነ ወልፊ ግዙእ እንተደኣ
ኮይንካ - ማዕረ-ማዕሪኡ ጸገማት ክህሉ
ተኽእሎታት ኣሎ። ስለ’ዚ፡ ደቂ-ኣንስትዮ
ዝያዳ ደቂ-ተባዕትዮ ኣብ ኣተሓሕዛ ማኪና
ጥንቃቐ ክህልወን ይኽእል እዩ ዝብል
ግምት እዩ ዘሎኒ ኣነ’ውን።
- ከም ደቂ-ኣንስትዮ ዘጋጥመክን
ብድሆታት እንተደኣ ኣሎ?
ብዙሕ ዝጋነን ጸገማት የለን። ኣብ ከተማ
ስለዝኾንና፡ ማኪና ምስ እትበላሾ ደዊልና
ንሕብር - ብቕልጡፍ ድማ ይመጽኡና።
እዚ ስራሕ’ዚ፡ ስራሕ ወዲ-ተባዕታይ ጥራይ
ኮይኑ ዝስምዖም ግን ኣለዉ። እቲ ጽቡቕ
ነገሩ፡ ህዝብና ኣተባብዒ እዩ፣ ኣጆኽን እዩ
ዝብለና።
ሓንቲ ከይጠቐስኩዋ ክሓልፍ ዘይደሊ፡
ንሰዓታት ኣብ ማኪና ኣብ እንጸንሓሉ
እዋን፡ ሽንቲ ማይ ክንሸይን ብዘይካ ኣብታ
መዕረፊ ቦታና (ሜዳ ኤርትራ)፡ ካልእ ዕድል
የብልናን። ውርድ ኢልና ኣብ ዝኾነ ትካል
- እንዳ ሻሂ ድዩ ባር ወይ ቤት-መግቢ
ክንሸይን ምስ እንሓትት ዝኣብያና ኣለዋ።
በዚ ኣጋጣሚ፡ ኩለን ትካላት ነዚ ኣብ
ግምት ኣእትየን ክተሓባበራና እላቦ። ኣብ
ሰንበል ዝርከባ ትካላት ግን፡ ከየመስገንኩወን
ክሓልፍ ኣይደልን።
- ካብዚ ሞያ’ዚ ወጻኢ ካልእ ስራሕ
ትሰርሒዶ? እንተደኣ ኣሎ ብኸመይ
ተጠዓዕምዮ?
ሰብ ዝሰርሖ ኩሉ ዓይነት ስራሕ፡ ሰብ
ክሳብ ዝኾንኩ ክሰርሖ እኽእል’የ በሃሊት
እየ። ገዛይ፡ በቲ ዝጥዕመንን ባህ ዝብለንን
ገይረ ባዕለይ ይልቕልቕ። ጨርቂ ሳሎነይ፡

ባዕለይ ዓቂነ ኣብ ገዛይ ብኢደይ ይሰፍዮ።
መንበር፡ ነቲ መስርሒኡ ዓዲገ ኣብ
ገዛይ ይሰርሖ። ኣብ ካንሸሎይ ጀርዲናዊ
ንጥፈታት የካይድ። ዝተፈላለየ ዓይነት
ቁኖን ምሻጦን፡ ንደቀይ ኣብ ገዛይ ባዕለይ

ይገብረለን። ሪክያሞ ይርክም። ሞጎጎ
ኣድሓነት ይተክል። ስፈ ካብ’ታ ዝደቐቐት
ክሳብ መዅባዕቲ ይሰፊ። ኩሉ ብእቺኖተ
ዝስራሕ - ከም ካልሲ፡ ቆቢዕን ካልእን
ንደቀይ ሰሪሐ እኸድን።
ንውራየይ ዝኸውን መጠቓ (ሕንክሮ)
ኣብ ዝስንክተሉ እዋን ከይተረፈ፡ ዕንጸይቲ
ባዕለይ እየ ዝፍልጽ። ‘ኣይክእልን’ እትብል
ቃል ኣብ ሓንጎለይ ቦታ የብላን።
ንግዜይ እውን ብመደብ ስለዝጥቀመሉ፡
ግዜ ተጻቢቡኒ ኣይፈልጥን። ኣውቲስትነት
ብሽፍት እየ ዝሰርሕ። ካብ ሰዓት 6፡00
ቅ.ቐ ክሳብ ሰዓት 1፡00 ድ.ቐ። ካብዚ
ንደሓር ዘሎ ግዜ እኹል’ዩ። እምበሺ ካልእ
ክዓየሉ ዝሓትተኒ ኮይኑ እዩ ዝስማዓኒ።
ብዓቢኡ፡ ደቀይ ዝገብሩዎ ሓገዝ ብቐሊሉ
ዝርአ ኣይኮነን። ኩሉ ኣጻፊፎም ዘድልየኒ
ቀራሪቦም እዮም ዝጸንሑኒ። ንፉዓትን
ምእዙዛትን፡ ኣብ ትምህርቶም ድማ
ዕዉታት - ኣርባዕተ ቆልዑ ኣለዉኒ።
- ናጽነት ኣብ ምምጽኣ ኢኺ ሜዳ
ወጺእኪ. . .?
ስድራይ 11 ወሊዶም ክነሶም፡ ክልተ
ሒዞም እዮም ተሪፎም። ሽዱሹተ
ኢና ንሜዳ ወጺእና። እቶም ኣርባዕተ
ተሰዊኦም፡ ክልተ ኣቲና። እቶም ካልኦት
ከኣ፡ ብዝተፈላለየ ምኽንያት ሞይቶም።
ኣነ ብዘይ ፍቓድ ወለዲ ስለዝወጻእኩ፡
ብኣኡ ኣቢለ ክስዋእ እምበር፡ ክምለስ
ድልየተይ ኣይነበረን። ናጽነት ኮይኑ ምስ
ኣተና እውን እንተኾነ፡ ድሕሪ ዓመትን
ሽዱሽተ ወርሕን እየ ገዛ ከይደ።
ኣቦይ ድሕሪ ናጽነት፡ ብዙሕ ኣይጸንሐን
ሞይቱ። ኣደይ ግን፡ ሽዱሽተ ዓመት ኣብ
ዓዲ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ምሳይ 14 ዓመት
ተቐሚጣ። ድሕሪ 20 ዓመት ናጽነት
እያ ሞይታ። ንስድራይ ዓቕመይ ዘፍቅዶ
ክሕግዝ፡ ቃንዛኦም ክድብስ ፈቲነ እየ።
- ክትብልዮ እትደልዪ እንተሎ፡ ብፍላይ
ንደቂ-ኣንስትዮ?
‘ኣይክእልን’ ዝብል ኣበሃህላ፡ ካብ
ኣተሓሳስባ ጓል-ኣንስተይቲ ክርሕቕ
ኣለዎ። ጓል-ኣንስተይቲ ኩሉ እያ
እትኽእል። ሕንክሮ እኳ ትሕንክር ዘላ -
ዓይና እናነብዐ፡ ኢዳ ኣብ ሓዊ እናተጠብሰ፡
ብትኪ ዓቕላ እናጸበባ። ካብ’ዚ ዝብርትዕ
ስራሕዶ እንታይ ኣሎ እዩ. . .።
ስለ’ዚ፡ ንጓል-ኣንስተይቲ ኩሉ ሞያ ቀሊል
እዩ’ሞ፡ ካብ ገዛ ውጽእ ኢለን ዝተፈላለየ
ሞያ ከቋምታን ክሰርሓን ከምዘለወን እየ
ዝመክር።